

Aanwezig Voorzitter: Mevrouw H. van Schie Raadsleden: De heer M. El Majjaoui De heer M. Bosman Mevrouw W. van Nunen De heer M. Ezinga Mevrouw L. de Bruijn De heer M. van 't Eind De heer W. Smith Mevrouw L. Oude Alink De heer H. Verbrugh De heer R. Veerman	Vervolg aanwezige raadsleden: De heer D. van Dam De heer T. Kaffa Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer R. de Vreede De heer R. Nunnikhoven Mevrouw A. Prenger De heer G. Kruger Mevrouw A. Koegler-Böhm Mevrouw M. ten Brummelaar De heer J. Stam
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder M. Wit Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen	Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Welkom bij de vergadering van het Forum Samenleving. Wij kijken u allemaal hartverwarmend aan, mevrouw Bentvelzen. Dus zoals gezegd: welkom. We beginnen met punt 1, opening. Hierbij dus gaande. Van harte welkom nogmaals en ook kijkers thuis van harte welkom bij deze vergadering. Ik doe een oproep aan u allen om kort en bondig te spreken, respectvol met elkaar om te gaan en niet in herhaling te vallen. Mocht de vergadering vanavond niet zijn afgerond, dan zal de uitwijkavond worden gebruikt. Dat is, om u gerust te stellen, niet op sinterklaasavond 5 december, maar volgende week op dinsdag 10 december. Maar laten we proberen om het niet zo ver te laten komen.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Er zijn geen sprekers vanavond. Dat scheelt alweer.

3. Lijst van ingekomen stukken

De voorzitter: Dus we kunnen naar agendapunt 3, de lijst van ingekomen stukken. Gaat u akkoord met de voorgestelde wijze van afdoening? Ik heb inmiddels doorgekregen dat D66 verzocht heeft om agendering van RIB 24-090. Ik zie mijnheer Veerman al knikken. Dat betreft de Regiovisie Beschermd

Wonen en Maatschappelijke Opvang. En vraag aan het forum is: welke fracties het verzoek om deze RIB te agenderen ondersteunen? En dan gaat het naar het Forum van januari, heb ik begrepen? Dat klopt.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vaststelling van de agenda. Aan het Forum de vraag of de rest van de agenda akkoord is? Dan is de agenda daarmee vastgesteld.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we door naar punt 5, mededelingen van het college. Ik kijk even naar de twee collegeleden die aanwezig zijn. Geen van tweeën. Akkoord.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

in het Forum raadsleden die een terugkoppeling willen geven? Niemand. Dan gaan we snel. Toch iemand, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Ik had op de agenda gezet om dit punt te gebruiken, dat heb ik ook de wethouder gevraagd, om dit punt te gebruiken voor informatie. We hadden vorige week woensdag een hele leuke avond bij de GGD-VT. Daar waren een aantal van onze mensen aanwezig, om uitleg te krijgen over hoe de GGD, maar vooral Veilig Thuis hoe die werkt en hoe zij de wachtlijst probeert weg te werken. Dat was wel interessant, want die gaat echt naar beneden. En ze hebben ook een kijkje meegegeven hoe de diverse regelingen zijn die wij als gemeente mogen gebruiken. En daarnaast hebben ze uitleg gegeven over dat Veilig Thuis ook binnen de Wpg een verandering gaat meemaken, als het allemaal doorgaat. En daar zijn we ook over ingelicht. Dus daar waren we heel blij mee. Dank u wel.

De voorzitter: Akkoord.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we verder naar agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Ik zie mevrouw Van Nunen al met een opmerking. Ga uw gang.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik had bij het begrotingsdebat gevraagd om twee toezeggingen, waarvan er een is ingewilligd, namelijk de voortgangsrapportage over maatschappelijke participatie en de resultaten. Dat bespreken we uiteraard nu niet, maar die voortgangsrapportage hebben we inmiddels gehad. Maar ik had ook gevraagd om een voortgangsrapportage pilot statushouders en die wordt separaat nagezonden, maar ik hoop wel dat die binnenkort komt. En de vraag is dus aan de wel aanwezige wethouder of zij dat wil doorgeven aan haar collega, wethouder Van Malsen. Want die hoort eigenlijk in dit rijtje thuis en dan is het prettig als ze alle drie ongeveer tegelijkertijd verschijnen. Dus graag een toezegging daarop.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik kan die toezegging doen. Ik heb het vanmorgen al besproken met mijn collega, dat we hier achteraan moeten en dus dat gebeurt. Dus bij deze doe ik een toezegging op de toezegging. Ik zal het vragen aan collega Van Malsen.

De voorzitter: Mijnheer Verbrugh.

De heer Verbrugh: Een korte vraag, bij motie in april hebben wij gevraagd om een uitvoeringsregeling voor het beheer van de stad. Toen is ook afgesproken dat er voor het eind van het jaar iets zou worden toegestuurd naar de raad. En ik vraag me af of dat nog komt of dat dat over het jaar heen wordt getild?

De voorzitter: En aan wie stelt u de vraag? Aan het college.

Mevrouw Bentvelzen: Het beheer huis van de stad dat behoort tot mij. Ik ga daarnaar kijken, want ik weet even niet wat de stand van zaken daar nu van is, maar ik neem het mee en ik kom er zo spoedig mogelijk op terug.

De voorzitter: Niemand meer? Dan kunnen we met deze opmerkingen en toezeggingen dit agendapunt afsluiten.

8. Vaststellen verslag 12 november 2024

De voorzitter: En gaan we naar agendapunt 8, vaststelling verslag van 12 november. Gaat u akkoord met dit verslag? Ik zie niemand niet akkoord gaan.

9. Raadsvoorstel Maatschappelijk Ondersteuning Rijswijk 2025

De voorzitter: Dan gaan we naar ons eerste inhoudelijke agendapunt, agendapunt 9, raadsvoorstel maatschappelijke ondersteuning Rijswijk. Het CDA en de VVD hebben schriftelijke vragen ingediend en die zijn inmiddels beantwoord. We gaan nu verder naar de eerste termijn. En mag ik het woord geven aan mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Dat mag uiteraard. Ik heb een paar vragen naar aanleiding van de voorgestelde wijzigingen. En ik begrijp dat die vooral ook op juridische gronden en jurisprudentie zijn voorgesteld nu aan de raad. Ik had een vraag bij een bullet waarin is opgenomen dat een inwoner drie maanden de tijd heeft om een zorgaanbieder te kiezen, als het gaat in zorg in natura en persoonsgebonden budget. Maar dat begrijp ik niet helemaal, want ik dacht dat juist zorg in natura door de gemeente werd geleverd door een gecontracteerde zorgaanbieder. Dus ik begrijp die wijziging niet en al helemaal niet hoe daarmee dan kan worden tegengegaan onnodig gebruik. Dus graag een nadere uitleg over dat onderdeel. En ik had nog een andere vraag rondom de, volgens mij, hebben we geen ontmoetingscentra dementie. We hebben wel activiteiten voor dementie of voor mensen met, onze inwoners met dementie. En we hebben een Alzheimercafé, maar dat zijn toch wel andere dingen dan ontmoetingscentrum dementie en Powerful Aging. Ik vraag me af waar het betrekking op heeft, die algemene voorzieningen. Ik vind het vrij overdreven geformuleerd. Alsof we een ontmoetingscentrum zouden hebben. Voorzitter, dit was even voor de eerste termijn. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan mag ik nu het woord geven aan mijnheer Ezinga van de VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, de VVD had zijn huiswerk al ingeleverd en dat is al nagekeken. Wij hebben verder geen vragen meer. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. En wie van GroenLinks mag ik het ... Mijnheer Smith.

De heer Smith: Dank u wel, voorzitter. Goed werk dat de VVD en CDA alvast de vragen van tevoren hebben ingeleverd. Moet het duidelijker? Sorry. Ik heb wat meer politiek gerichte vragen. Een stuk of zes. Mag het? Ik kijk de wethouder aan. Nee hoor, het gaat om hoofdstuk 3 artikel 6.1 en 6.2 algemene criteria. Het betreft de criteria voor twee verschillende doelgroepen met specifieke fysieke of psychische problemen en daardoor ook met specifieke hulpvragen. Toch zijn deze criteria voor deze twee verschillende groepen exact dezelfde. Kloppen deze criteria dan wel en zo ja, waarom zijn ze dan in verschillende artikelen opgenomen? Dan kan je net zo goed op een hoop zetten. Dus A tot en met G criteria zijn exact hetzelfde, terwijl de problemen verschillend zijn. En in beide criteria wordt in 1g en 2g gesproken over andere voorzieningen als slotcriteria. Aan welke voorzieningen moeten wij hier dan denken? In 6.3, het college kan nadere regels vaststellen ten aanzien van de maatwerkvoorzieningen die op grond van lid 2 beschikbaar zijn. Nadere regels, graag ook misschien iets gespecificeerd vermelden. Waar moeten wij dan aan denken of is dit geen erg ruime toevoeging om in een verordening op te nemen? Nadere regels. Ja, daar kan je alle kanten mee op. Aan welk soort maatregelen moeten we dan denken? Dan heb ik een vraag over de maatwerkvoorzieningen, de hoogte van de pgb, artikel 13.1, de hoogte van pgb voor materiële voorzieningen wordt maximaal vastgesteld op het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura, et cetera. In hoeverre speelt afweging van de kwaliteit van de voorzieningen een rol bij deze toekenning of gaat het echt om het goedkoopste wat dan nog bruikbaar is voor de hulpvrager? En als laatste, gaat over de verrekening hoofdstuk 5 artikel 17. Bij onrechtmatig gebruik van de Wmo-voorziening kan er sprake zijn van terugvordering, et cetera. Maar als er bewust fraude wordt geconstateerd, kan er naast de vordering dan ook juridisch gezien een boete worden opgelegd of gaat het alleen maar om terugvordering? Deze vragen voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, meneer Smith. Dan geef ik nu het woord aan Rijswijks Belang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. En ook blij met het huiswerk van de VVD. Dat scheelt mij in ieder geval een aantal vragen. En de enige vraag die ik dan overhoud, is: de artikelen 3 en 5 worden aangepast om de versnelling van de doorlooptijden te realiseren. En ik vroeg me af of de wethouder een beeld kan geven van de impact die we daarmee gaan realiseren? En verder kunnen we ons prima vinden in de verordening en kan het wat ons betreft als akkoordstuk.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan geef ik nu het woord aan D66. Wie? Mijnheer Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee aanvullingen, die ik nog niet eerder gehoord had volgens mij vandaag. Dat betreft artikelnummer 7 lid 3g. Daar staat al voor een scootmobiel, gelet op het besluit van het bouwwerk van de leefomgeving in juli 2024 er een brandveilige stallingsplek gerealiseerd moet worden om überhaupt het voertuig neer te kunnen zetten. Dat vergt nogal wat, denk ik, voor heel veel mensen. Je ziet ook dat vaak ook in overeenkomst met de aanbieder dat het regenvrij moet staan. Er worden hoezen geregeld of ook huisjes gebouwd. Maar ook daar voldoen heel veel scootmobielen die buiten staan niet aan. Dat wordt dan gedoogd. Hoe gaan we hiermee om? Want dat is best wel een probleem, denk ik, als we dan deze mensen geen scootmobiel kunnen geven. Gaan ze dan mee in een later stuk dat we ze delen? Wat we nu ook voorstellen uit het mooie fonds of wat is dan eigenlijk de oplossing? Want die staat hier eigenlijk niet gemeld. Dat vind ik eigenlijk wel jammer, want dat zou natuurlijk wel goed zijn, hoe we dan

handelend optreden. Artikel 19 lid 4a, daar wordt de Aanbestedingswet 2012 genoemd. Bij aangaan van een overeenkomst met derden. Is het niet beter om hier te verwijzen naar de AMvB reële kostprijs van de Wmo uit 2015? Een is die wat later en ten tweede is die volgens mij wat uitgebreider en de AMvB reële kostprijs is ook gangbaar tegenwoordig. Dus ik vraag me af waarom we die hier dan niet bij hanteren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik nu het woord aan mijnheer Stam van de ChristenUnie.

De heer Van der Baan: Dat is dan mijnheer Van der Baan.

De voorzitter: Mijnheer Van der Baan van de ChristenUnie.

De heer Van der Baan: Ik heb wel de kaartjes gewisseld, dus daar staat het goed. Dank voor het stuk. We hebben het met interesse gelezen. Wij hebben twee korte vragen. Er staat tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen wordt geschrapd, maar de kosten blijven bestaan en worden straks minder of niet meer gecompenseerd. Kan de wethouder aangeven wat de impact zal zijn voor de chronisch beperkten en komen zij wellicht ook in aanmerking voor andere compensatie? Dat waren de twee vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Baan. Dan geef ik nu het woord aan Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik de wethouder en haar ambtenaren complimenteren voor het duidelijk inhoudelijk goede raadsvoorstel. De huidige verordening dateert van 2022 en voldoet op een aantal punten niet meer aan de eisen. Dus Beter voor Rijswijk is heel erg blij met dit raadsvoorstel. En ik wil nog even terugkomen op het punt van zorg in natura. Ik heb het zo gelezen dat zorg natura of starten met een pgb, dat dat nieuw is voor de zorg in natura. En met drie maanden verkort bij een pgb en op deze wijze kan natuurlijk onnodig misbruik worden voorkomen. Zo heb ik het begrepen. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan geef ik nu het woord aan Wij. Rijswijk. Geen vragen van Wij. Rijswijk. En dan geef ik als laatste het woord aan de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid, mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter, voor het woord. In principe zijn we blij met deze wijziging. Want de vordering moet geactualiseerd worden op basis van nieuwe inzichten en hedendaagse ontwikkelingen. En we zijn altijd voorstander voor zelfredzaamheid. Waar het echt nodig is, moet de gemeente ingrijpen. Dus wat mij betreft kan het een akkoordstuk zijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Bentvelzen, de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En dank aan de raad voor de gestelde vragen. Zeker de gestelde vragen vooraf, maar ook de gestelde vragen in dit Forum. Daarin doe ik altijd mijn best om die zo goed en kwaad te beantwoorden waar we die kunnen. En om daarmee te beginnen denk ik dat de meerkostenregeling waar de ChristenUnie het over had, dat is een bezuinigingsmaatregel geweest en die is in de Begrotingsraad bekrachtigd. Dus die moeten wij ook bekrachtigen in de verordening. En chronisch zieken kunnen zeker op verschillende manieren wel gebruikmaken van voorzieningen, financiële tegemoetkomen, maar niet meer van de meerkostenregeling zorg. En die zat ook niet specifiek op chronisch zieken, die konden jij en ik bij wijze van spreken ook aanvragen. Je moest eigenlijk alleen maar aantonen dat je je eigen risico kwijt was. Nu weet ik niet hoe het met u zit, maar ik ben mijn eigen risico ook ieder jaar gewoon kwijt, doordat ik naar mijn tandarts ga voor de

controle en ze altijd wel verzinnen waarom ik een foto moet maken van mijn tanden. Dus ik kon ook in de zin van, je kon daar ook misbruik van maken. En dat zeg ik zeker niet dat dat gebeurde, want daar wil ik ver vandaan blijven, maar dat waren om en nabij uit mijn hoofd gezegd, want we hebben daar beantwoording op vragen gehad in de begroting ongeveer 2000 mensen die daar gebruik van maakten van die 100 euro meerkosten zorg die zij aanvroegen. En dat is een van de bezuinigingsmaatregelen die we als college hebben moeten doorvoeren, helaas. Neemt niet weg dat mensen echt oprecht, als er echt nood aan de man is financieel, dan kunnen zij via bijzondere Bijstand of andere regelingen absoluut nog terecht bij de gemeente en via het FSP bijvoorbeeld ook altijd meegekeken worden met hen. Ik hoop u daarmee toch een beetje gerustgesteld te hebben vanuit de ChristenUnie. Even kijken, hoor. We hebben vier aanbieders als het gaat om ontmoetingscentra dementie, mevrouw Van Nunen. Dat is Florence, Cardia, de WZH en de PvF. Nou moet u mij heel even, weet ik heel even de afkorting niet waar die nou voor staat. Maar dat is een aanbod voor speciaal met mensen met beginnende dementie en ter ontlasting ook van de mantelzorgers daarvan. Pieter van Foreest. Sorry. De PvF. Daar hebben we Powerful Aging, dat gaf u ook aan, maar dat zit strakjes ook in het Innovatiefonds. Daar zit een heel stuk van dat we dat willen gaan doen. En er zijn meerdere gemeenten die dat al hebben ingezet, met echt hartstikke goede resultaten. En nu word ik altijd door mevrouw Jansen-Dirkx gewezen op, wethouder, let nou eens op wat de gemeenten om u heen doen. En good practices moet je vooral doorvoeren. Dus dit is daar een van, waarvan ik denk dat dat iets gaat doen voor onze Rijswijkse inwoners. En vandaar dat het ook hierin is opgenomen alvast, omdat we de verordening voor 2025 vaststellen en dan ook met die Powerful Aging keihard aan de slag willen gaan. Voorzitter, GroenLinks vraagt mij: als er bewust fraude wordt gepleegd, doen we dan ook een boete of alleen de terugvordering? Ik vind het eigenlijk heel grappig dat GroenLinks die vraag stelt, vind ik helemaal niet bij u passen. Dat u begint over boetes en zo. Maar heel eerlijk gezegd mijnheer Smith, weet ik dat niet. Als er bewust fraude wordt gepleegd of we dan ook een boete uitschrijven als gemeente of dat we het bedrag terugvorderen van de mensen. We doen er natuurlijk alles aan dat er überhaupt geen fraude gepleegd wordt. Niet dat dat nooit gebeurt, maar dus ik moet dat voor u nagaan of er dan ook een boete aan vast zit. Dat durf ik niet te zeggen. Ik krijg nu door, dus ik hoef het niet meer op te zoeken, we hebben geen juridische mogelijkheden om een boete op te leggen. Dus alleen om terug te vorderen, maar ik kan geen boetes uitschrijven op dit ding. Vaak is het ook zo dat de mensen die dat doen, die hebben geen zorg voor niets. Dus het invorderen alleen al van die gelden dat is best wel een ding om dat terug te krijgen. Het gaat vaak ook wel om redelijk wat geld natuurlijk. Dus we doen er alles aan om te zorgen dat de fraude überhaupt niet gepleegd wordt, maar we hebben dus geen juridische mogelijkheden om boetes uit te schrijven. U heeft mij ook gevraagd gaat het in die maatwerkvoorzieningen nou om het goedkoopste of telt ook de kwaliteit? Maar er zijn natuurlijk ook gewoon, gewoon is misschien een beetje rot als ik het zo zeg, maar er zijn maatstaven en keurmerken waar aan gehouden moet worden. Dus die kwaliteit die wordt sowieso al geborgd. En dan kijken we met elkaar: wat is dan het best passend? Ook financieel uiteraard voor de gemeente, maar zeker ook wat het best passend is voor de desbetreffende. Er is mij gevraagd die scootmobielen. Er is inderdaad sinds juli is daar nieuwe wetgeving daaromtrent. We hebben daarin ook afgesproken dat wij stallingen doen samen met de woningbouwcorporaties, waar dat mogelijk is bij wooncomplexen om die scootmobielen te stallen bij elkaar. Dus daar ondervangen we al een hele hoop mee. Volgens mij is het zelfs zo dat we met elkaar hebben afgesproken, als er geen stallingsmogelijkheid is, dan kunnen we geen scootmobiel afgeven aan de desbetreffende. En dan is er natuurlijk altijd nog zoiets als andere hulpmiddelen als bijvoorbeeld de aanbieder van regiotaxi, zodat iemand zich wel kan vervoeren. Maar ja, het gebeurt weleens dat iemand geen scootmobiel kan krijgen om die reden dat er geen mogelijkheid is tot een brandveilige stalling. Als u een rondje Rijswijk doet, dan ziet u soms misschien weleens ter afschuif van mensen best wel wat stallingen losstaan. En bij de ene is dat een doorn in

het oog en de ander die vindt dat prima. Maar dat is, zo gaan we ermee om, mijnheer Veerman. Die kostprijs gaf u aan de AMvB artikel 19, waarom we 2012 volgen in plaats van 2015. Ik weet niet of dat nou een schrijffout is, maar ik ga hem heel even checken voor u. Waarom we daar dan voor zouden kiezen. Impact van de doorlooptijden. Wat creëren we nu? Ik hoop natuurlijk dat we de doorlooptijden verkorten en we zijn in ieder geval momenteel alles aan het doen om binnen de wettelijke termijnen te gaan werken, want we hebben dat natuurlijk zwaar overschreden. Dat is u bekend. We zitten daarin. We gaan goed, dus de wachttijd loopt heel goed terug. Ik kom in, volgens mij heb ik u beloofd januari, met een update daarvan te komen. Die vraag heb ik ook beantwoord aan de collega's van de VVD. En de impact daarvan is dat de inwoner merkt dat die iets sneller aan de beurt is dan dat die hoort: over zes maanden bent u een keer aan de beurt. Dat willen we ten alle tijde voorkomen, dat dat nooit meer gebeurt in Rijswijk. En tegelijkertijd hebben we natuurlijk ook te maken met het fenomeen dat we een tekort hebben in de zorg en dat het alleen maar erger wordt. Dus we hebben soms ook wat te maken met het feit dat als iemand recht heeft op bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, dat we nu al zien in de komende jaren dat dat wel steeds moeilijker gaat worden, steeds weerbarstiger gaat worden en dat we daarin bijvoorbeeld met Powerful Aging proberen te zorgen voor onze Rijswijkse inwoners dat ze zo goed en kwaad als ze kunnen ook hun eigen dingen en zelfredzaam kunnen blijven daarin. Voorzitter, de Partij van de Arbeid vroeg nog: de inwoner krijgt drie maanden de tijd om zorg in natura te kiezen. Je hebt natuurlijk wel keuzevrijheid. Het is niet zo dat de gemeente oplegt bij welke zorgaanbieder jij terecht kan. We geven wel, volgens mij is dat zo, weet ik bijna zeker, dat er goed wordt gekeken door de consulent waar het eerste plek is en dat dat wel wordt aangegeven: als u zich daar meldt, dan heeft u in ieder geval snel plek. Maar als iemand heel graag bijvoorbeeld door Florence zorg wil hebben en daar met alle liefde een paar weken op wil wachten, dan is dat een keus. En dan mag de inwoner daarvoor kiezen en die mag dat ook aangeven. Voorzitter, GroenLinks gaf nog aan iets van artikel 8, nee, iets met een artikel en dan a tot en met g, dat die exact hetzelfde zijn en met dezelfde criteria. Maar u ging zo snel, ik heb de helft van de vraag op kunnen schrijven. Dus misschien kunt u mij die eventueel toesturen, dat ik die u dan als antwoord nog even toestuur, want die was wel redelijk technisch ook, volgens mij. U gaf aan politiek, maar volgens mij was het enigszins technisch. En dan voorzitter, heb ik volgens mij alle vragen beantwoord.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Heeft er iemand behoefte aan een tweede termijn? Ogenblikje nog. Niemand? Mijnheer Smith, ga uw gang.

De heer Smith: Als enige. Ik maak er graag even gebruik van. Dank u wel voor de antwoorden, wethouder. Voorzitter, dank u wel voor het woord. Ik denk dat het toch een politieke vraag is als je vraagt waarom er voor verschillende groepen met verschillende problemen dezelfde criteria worden gehanteerd. En technisch zou het zijn: waarom staan ze twee keer dan gemeld? Dat is een technische vraag, maar de reden daarom is politiek. Graag toch nog even antwoord en het staat op bladzijde 32. Verder heb ik begrepen dat over de kwaliteit van de voorzieningen, het gaat om de goedkoopste binnen de kwaliteitskaders. Als ik het zo heb begrepen. Dus het gaat niet echt om de goedkoopste. Wat betreft de boete en de terugvordering. Ik denk dat inderdaad de terugvordering de boete is of de boete de terugvordering is. Dat je het zo moet lezen, maar in brieven die mensen krijgen, worden de terugvorderingen en boetes door elkaar gebruikt. Soms er staan vier of vijf omschrijvingen van dat de gemeenten geld wil terug hebben, ook over andere papieren. En misschien is het toch verwarrend, om te kijken of dat die verwarring weggenomen kan worden bij het sturen van brieven naar personen die dan in paniek raken. Die krijgen een terugvordering en ook nog een boete. Terwijl dat hetzelfde blijkt te zijn vaak. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Veerman, u wilde ook nog een tweede termijn?

De heer Veerman: Ik was wat vergeten eigenlijk. Bij dat pgb artikel 11 daar wordt op een gegeven moment wel gezegd dat er wordt gekeken naar de motivatie en ook de inhoud wordt meegenomen in hoe de pgb wordt toegekend. Maar wat ik hier helemaal niet in de regels zie, dat is wel handig volgens mij, ik weet niet of we daar gebruik van maken hier, is de pgb-check. Eerst kijken of de persoon zelf wel überhaupt met de pgb kan omgaan. Want dat is wel belangrijk, ook om misbruik te voorkomen of dat misbruik in de hand speelt. Ook met partijen die met deze persoon, die gelden van die persoon krijgt, dat dat goed gecheckt wordt. Dus ik vroeg me af of we dat ook doen. Ik zie het niet in deze voorwaarden staan. Misschien hoeft dat ook niet, maar ik vind er helemaal niets van terug. Ik was even nieuwsgierig.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Bentvelzen, de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Ik heb gehoord wat mijnheer Smith zei, volgens mij pagina 32 uit mijn hoofd, maar toch even verzoek om de vraag dan schriftelijk mij te doen toekomen over artikel a t/m g. Dan kan ik hem ook goed aan u beantwoorden. En dat doe ik uiteraard aan de hele raad, dat dat netjes erbij staat met de behandeling op 17 december van deze verordening. Mijnheer Veerman, u vraagt mij: is er op artikel 11 van de pgb-toekenning een check? Ja, die is er, want daar moeten we aan voldoen vanuit de wet. En u gaf nog aan mijnheer Smith, over de brief, dat er invordering en boete door elkaar wordt gebruikt en dat mensen daarvan in paniek raken. Laat ik zeggen dat als je een invordering krijgt vanuit deze situatie, dan gebruik je het oneigenlijk, dus dan kan je in paniek raken van een brief, maar in die zin heb je dan natuurlijk oneigenlijk gebruikgemaakt van zorg. Dus wij zijn dan zelf ook een beetje in paniek als gemeente dat iemand daar oneigenlijk gebruik van maakt. Maar alle gekheid op een stokje, ik ga de brief even nakijken en volgens mij gebeurt het niet vaak, maar bedankt voor de tip. En wij gaan kijken of we daar in ieder geval eenduidigheid in kunnen creëren. Dat daar of dat gewoon het woord invordering wordt gebruikt, omdat we juridisch geen grondslag hebben voor een boete.

De heer Smith: Mag ik even interromperen, voorzitter?

De voorzitter: Van mij wel. Ga uw gang.

De heer Smith: Nee, inderdaad, boete en terugvordering. Soms wordt er geen fraude gepleegd, maar gaat het per ongeluk. Weet je wel en dan krijgen ze toch nog een... Maar als het heel duidelijk bewezen is dat er fraude gepleegd wordt, oneigenlijk gebruik, bewust, dan neem ik aan dat er een strengere kijk naar is.

De voorzitter: Dan zijn wij hiermee gekomen aan het einde van agendapunt 9. En leg ik nu de vraag voor of het raadsvoorstel als akkoordstuk naar de raad kan? Ja, iedereen mee eens.

10. Raadsvoorstel Voorbereidingskrediet Verduurzaming Renovatie De Schilp

De voorzitter: Dan gaan wij nu door naar agendapunt 10. En dat is het raadsvoorstel Voorbereidingskrediet verduurzaming en renovatie De Schilp. Ik geef graag het woord aan de VVD. En dat is meneer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, omwille van de tijd. Wij hebben wederom de vragen ingestuurd en ook de antwoorden gekregen. Ik ga ze ook niet herhalen. Dat zie ik nu niet als nuttig, dus voor mij geen vragen meer.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan gaan we door naar Rijswijks Belang. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler: Dank u wel. Ik heb het huiswerk van de VVD ook gelezen, dus die vraag zal ik proberen eruit te halen, maar ik heb toch nog wel wat vragen. Want het gaat best om een behoorlijk investeringskrediet en ook een behoorlijke investering. Laat in ieder geval duidelijk wezen dat Rijswijks Belang zeker geen gemeente wil zijn zonder zwembad. Dus daar willen we zeker wel positief naar kijken. Tegelijkertijd hebben we ook wel wat kritische vragen. We hebben natuurlijk al wat meer van dit soort projecten gehad waarin we een subsidie aanvragen en we krijgen nu 1,5 miljoen. Tegelijkertijd vraagt het van onze gemeentefinanciën ook een flinke investering. Dus daar kijken we ook kritisch naar. En we begrijpen dat die investeringen ook over meerdere jaren verspreid wordt natuurlijk. Dat zal zo'n 30 jaar zijn. Dus de vraag aan de wethouder of dat inderdaad zo is. Maar we hebben meer van dit soort projecten, zoals het Huis van de Stad, maar ook het Olympisch Sportpak Elsenburg. En zo blijft er de komende 30 jaar natuurlijk weinig vrije besteedbare ruimte over in de begroting. En de renovatie aan De Schilp die wordt nu samengetrokken met verduurzaming. Daarmee is De Schilp eigenlijk al na 22 jaar toe aan renovatie, normaal gesproken zou de levensduur van het zwembadcomplex 25 tot 30 jaren moeten zijn. Dus we vragen ons af hoe het nou kan dat die renovatie nu al zo snel nodig is. Want dat staat in het raadsvoorstel, dat het ook echt wel nodig zou zijn. En heeft de exploitant Optisport dan onvoldoende aan onderhoud gedaan? En zijn hier ook afspraken mee gemaakt over onderhoud en waar ze aan moeten voldoen? En de gemeente die neemt volgens mij alle financiën op zich, is er met Optisport ook gesproken over een bijdrage aan deze investering? Dus dat hadden we als vraag. Dan hebben we gelezen over de driejaarstermijn en dat het uitdagend is, maar wel haalbaar en wij vroegen ons af in hoeverre zijn de tegenvallers al meegenomen in de haalbaarheidsstudie? Dus zitten er een aantal weken of maanden extra in de planning opgenomen om tegenvallers eventueel te kunnen opvangen? Dan lezen we ook dat eventueel uitstel nog aangevraagd kan worden als we de deadline van februari 2027 niet halen, maar is er dan wel de zekerheid dat als we dat jaar dan wel halen, dat we dan nog steeds de gehele subsidie krijgen? Of moeten we dan gedeeltelijk terugbetalen? En ten slotte, bij het zwembad ligt natuurlijk ook Playground De Schilp en dat levert al jarenlang overlast voor de omwonenden op. En wij vroegen ons af of we niet zouden kunnen meeliften door dat ook gelijk te verplaatsen, zodat we twee vliegen in één klap vangen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. Dan geef ik nu graag het woord aan D66. Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik heb al weer dingen weg kunnen strepen, gelukkig. De subsidie DUMAVA is toegekend. Echter wordt het uitdagend om op tijd te starten. Je kan ook vragen: waarom is er niet gewacht met de aanvraag en om hem later in te stellen? Zodat die termijn ook later gaat lopen voordat de werkzaamheden zijn gestart. Even kijken, hoor. Een beetje aansluitend het parkeerterrein en verdere omgeving van De Schilp wordt niet meegenomen in deze verduurzaming of in de ontwikkeling. Hij richt zich dus nu volledig alleen op het gebouw. Dat klopt? Maar daar krijg ik wel antwoord op, want die werd al gesteld die vraag. Wat ik me ook afvraag, is dat er wordt eigenlijk om een voorbereidingskrediet gevraagd, maar als we naar deze stukken kijken, zien we dat er al een 1,7 miljoen gestort is op een tussenrekening. Is dat een formaliteit of waarom doen we dat eigenlijk? Je zou kunnen zeggen van nou, stel die 1,7 nu ter beschikking, want dat geld hebben we toch eigenlijk al gekregen. Dus waarvoor doen we dan in twee fases en komt die dan nog een keer terug naar ons toe als raad om de rest van het bedrag te vragen? Want dat zou dubbel werk zijn, dat zou zonde zijn, denk ik. De raming is 13 miljoen. Als we dit goedkeuren dit startkrediet, hoe worden we dan na deze goedkeuring meegenomen in de voortgang en de planning en de kosten? Komen we daar nog een keer op terug of wordt er alleen op teruggekomen als de kosten boven de 13 miljoen uitkomen? Dat waren mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik nu graag het woord aan mijnheer El Majjaoui, de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter, voor het woord. Onze fractie heeft ook een aantal vragen gesteld. We hebben de antwoorden ook in voldoende mate gekregen. Er rest een tweetal vragen nog voor wat betreft dit voorstel. Want er zijn allerlei onderzoeken die worden nu uitgevoerd. Ten behoeve van de renovatie en de onderzoeken. En de onderzoeken die vergen helaas heel veel tijd. Waarom is er geen rekening gehouden met de aanvraag van de nodige subsidies hierin? En de tweede vraag: u geeft ook in uw beantwoording dat het nog te vroeg is om met de buurgemeenten in overleg te treden voor een tijdelijke oplossing. Waarom gaat u nu niet proactief met de buurgemeenten in overleg? Gelet op de tijd, dat in 2026 de werkzaamheden zullen aanvangen. Dus deze tweetal vragen zou ik graag beantwoord willen hebben. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik nu graag het woord aan de PvdA, mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Even kijken, hoor. Het is natuurlijk sowieso heel goed dat de verduurzaming van De Schilp gaat bijdragen aan de nationale klimaatdoelstelling. Dus dat is iets wat wij ten zeerste onderschrijven. We hebben een aantal vragen. Volgens mij blijft er 1,1 miljoen over van de DUMAVA-subsidie. Het is niet duidelijk of dat restbedrag ingezet kan worden voor de renovatie zelf of dat dat moet worden besteed aan andere voorbereidingskredieten. Dat zouden we graag willen weten, wat er in het algemeen dus gebeurt met die 1,1 miljoen euro of is dat 2,1 miljoen euro? Dat is niet helemaal duidelijk. Dus ook wat de heer El Majjaoui zei van welke lessen kunnen inderdaad bij andere zwembaden worden uitgevoerd ten tijde van de renovatie? En is daarbij ook naar innovatievere ideeën gekeken, zoals bijvoorbeeld De Put? Zou ook nog kunnen. Het hoeft niet per se bij buurgemeenten misschien. Verder is er mogelijk een geraamde reductie en uitstoot van broeikasgassen. Wordt deze berekend door de partij die de voorbereidende studies zal uitvoeren? Zit dat in het pakket van eisen? Verder inderdaad ook andere leden van de raad hebben aangegeven, 13 miljoen is natuurlijk een flink bedrag. Kan de wethouder toezeggen dat mensen met een kleine portemonnee niet opdraaien voor deze kosten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Dan gaan we naar Beter voor Rijswijk, mijnheer Nunnikhoven.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt het verduurzamen van sporthal De Schilp. Beter voor Rijswijk had in dit Forum eigenlijk een andere sporthal verwacht, namelijk de Marimba Hal. Voorzitter, is het stuk Marimba Hal nog niet klaar, zoals beloofd in Q4? En waarom is er geen RIB over geweest of heb ik die gemist? Maar verder met De Schilp. Het verduurzamen en de subsidie die al is goedgekeurd op 5 februari en binnen 36 weken moest worden gebruikt. Lezen we in de beantwoording, dat daar uitstel voor is. Dan vragen wij ons af waarom wachten we met dit uitstel dan niet tot Q1? Wanneer de herstructurering van sportparken op de agenda staat. Waarbij ook een optie is geschetst waarbij er een kantine bijna tegen De Schilp aankomt. En deze voor ruimte ook best tegenaan kan komen. Voorzitter, het dak van de Schilp is ideaal voor zonnepanelen. Voor De Schilp zelf, maar ook voor de andere kantines in de omgeving in de buurt. Wordt het dak ook vol gelegd met zonnepanelen met deze subsidie? In het begrotingsdebat hebben wij ook al gevraagd, wordt met deze renovatie ook de binnenkant en de klimaatbeheersing in De Schilp meegenomen? Veelal verouderd en nooddeuren moeten open in de zaal, omdat het te warm wordt in de zaal door het zwembad. Dit was mijn eerste termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Gaan we verder naar GroenLinks. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw De Bruijn: Dank u wel, voorzitter. GroenLinks is blij dat er vaart wordt gezet achter de verduurzaming van De Schilp. En daar hoort bij een gedegen vooronderzoek. En we zijn ook blij om te lezen dat dit slim wordt gecombineerd met de werkzaamheden en het onderhoud dat al gepland stond. Met verduurzaming van De Schilp voldoen we straks aan de wettelijke verplichting om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen. En daar hebben we ook een mooie subsidie voor ontvangen. Dan het raadsvoorstel, de vraag voor een krediet van 370.000 euro, geldt dat beschikbaar gesteld moet worden om onderzoek te doen en de uitvoering goed voor te bereiden. Daar heb ik nog één vraagje over. Inmiddels, de rest is al beantwoord of gevraagd. Kan de wethouder aangeven waar de voorbereidingskosten van 370.000 euro op zijn gebaseerd? Is dit een inschatting vanuit eerder opgedane kennis bijvoorbeeld bij sportpark Elsenburg of anderszins? Dat was mijn vraag. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw De Bruijn. Gaan we door naar de ChristenUnie, mijnheer Van der Baan.

De heer Van der Baan: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. We hebben dit stuk met interesse gelezen en een aantal vragen gesteld voor onszelf, maar ik zag ook dat de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid die vragen ook stelde en die zijn beantwoord. Dus tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Baan. En dan geef ik nu graag het woord aan Wij. Rijswijk. Mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Ja, zeker weten, voorzitter. Dank u wel. Dat is fijn als je als laatste aan de beurt bent, dan zijn al je vragen al gesteld. Dus dat maakt het leven wel echt een stuk gemakkelijker. Ik wacht die beantwoording daar eigenlijk allemaal zoveel als mogelijk vanaf. Optisport is de hoofdgebruiker, die zoals die omschreven wordt in het stuk. Maar hoe blijven we ervoor waken dat de rest ook zo goed als mogelijk aangesloten blijft? Dat is iets wat we belangrijk vinden. Het is ook belangrijk natuurlijk dat de gebruikers als zijnde de zwemmers en dergelijke goed betrokken blijven bij de renovatie. Dat hij voor iedereen toegankelijk blijft. En verder denk ik dat ik de antwoorden van de wethouder even rustig afwacht.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Mijnheer Wit of mevrouw Bentvelzen, wie? Wethouder Wit, ga uw gang.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Voorbereidingskrediet voor De Schilp. Een flinke investering. Dat heeft een aantal van u ook aangegeven. Dat klopt. Een totale investering van geschat 13 miljoen. Ik ga even het proces schetsen, want daarmee beantwoord ik ook meteen een aantal vragen. Kijk het voorbereidingskrediet wat wij nu vragen, gaat dus echt om die onderzoeken uit laten voeren die we nodig hebben, asbestonderzoek, ook een gedegen studie naar een beeldkwaliteit. Alles wat te maken heeft met het traject richting daadwerkelijke planvorming. Daar zitten architect kosten bij. Want het is best wel, je gaat iets met isolatie doen. Je gaat buitenkant aanpassen. Dus je zult daar ongetwijfeld ook ... Daar moet je ook goed naar kijken. Dus die voorbereidingskosten en voorbereidingskrediet wat ik vraag, is ook echt daarvoor. Wij komen nog met een volledige investeringsvraag naar de raad terug. Dus de totale investering van 13 miljoen, daar komt nog een raadsvoorstel voor. Dat verwachten we, daar moet ik eventjes mijn bril voor afzetten. Tweede helft 2025. Dan komen we met de businesscase en die komen dan naar u terug. De DUMAVA-subsidie die hebben wij aangevraagd in 2023 voor dit project. In 2023 was er nog 2,5 beschikbaar per project voor DUMAVA. We hebben die aanvraag gedaan en die 2,5 miljoen dus ook in een loting gekregen, want dat is ver overschreden. We hebben tegelijkertijd ook de schouwburg daarvoor aangemeld en die hebben we bijvoorbeeld niet gekregen op dat moment. Waar we nu tegenaan lopen, is dat de subsidieverordening of de subsidiepot voor de fase in 2024, dus de nieuwe aanvraag, is ook naar beneden gegaan. Dus als we hem later zouden hebben aangevraagd, zouden we ook minder geld

hebben gekregen. Die is nu 1,5 miljoen en die is ook alweer overschreven. Het is maar de vraag of deze subsidie ook nog weer terugkomt. Duurzaam maatschappelijk vastgoed, daar staat DUMAVA voor. Is uiteindelijk een subsidie die ons wel gaat helpen, maar het is ook maar de vraag of de duurzaamheidsdoelstellingen van het huidige kabinet dan nog voorzien in deze subsidies. Dus we zijn heel blij dat we op het goede moment hebben kunnen aanvragen. Dus dat is ook de reden waarom we hem niet later hebben aangevraagd. Het is echt, het moment was voor ons op dat moment daar en vanaf het moment dat wij wisten ongeveer dat we die subsidie gingen ontvangen, zijn we ook gestart met de eerste vooronderzoeken. Waaronder dus een verkenning, een scan op het gebied van flora en fauna. Het is dus niet zo dat we hebben zitten wachten en rustig kijken, wat gaan we nu doen en dat we daar nu door in de knel komen. Nee, we hebben echt onderzoek gedaan. Hoe gaan we dit nou op een goede manier doen? Is ook niet iets wat ik lichtzinnig wil oppakken. Het gaat uiteindelijk om een flinke investering. Dan ga ik even de vragen langs. Ik begin bij Rijswijks Belang. Over hoeveel jaar? 40 jaar is dat, de afschrijving. Het is natuurlijk inderdaad normaal dat wij investeringen via kapitaallasten activeren en dat doen we eigenlijk met alle investeringen. En op een gegeven moment dan verschuift dat, verdwijnen er een aantal van de balans, of in ieder geval zijn de kapitaallasten voldoende geweest om volledig te dekken. Dus dan zul je op een gegeven moment een restwaarde overhouden in de boeken, maar dit is in ieder geval standaard voor ons. De Schilp, de vraag waarom we nu al, dat heb ik net beantwoord. Optisport is inderdaad de hoofdhuurder daar. Zij hebben niet te weinig gedaan aan onderhoud, maar het pand is gebouwd in een periode dat en ook de wijze waarop het gebouwd is, is 25 jaar gewoon niet haalbaar gebleken. Dus zitten we nu op deze termijn. En dan moeten we ook niet vergeten dat zwembaden een agressief corrosief klimaat hebben. Je wil ook echt voorkomen dat het nog verder achteruit gaat. Op een gegeven moment is dan ook gewoon de situatie niet meer zo dat wij nog met goed fatsoen daar huur kunnen vragen op een gegeven moment of fatsoenlijke huur kunnen vragen aan een bedrijf als Optisport. Want ja, het moet wel aan een bepaalde standaard voldoen en eisen. Gaan wij Optisport om een bijdrage vragen? Dat denk ik niet direct. Het exploitatiecontract van Optisport loopt ook nog. En op het moment dat wij de renovatie hebben afgerond en ook de verduurzaming hebben afgerond, dan kan het wel zijn dat de huur verhoogd wordt. Dat is wat we dan ook meestal doen, maar dat zou ook betekenen, als we gaan verduurzamen dat de energielasten naar beneden gaan. Dat is in ieder geval wel de bedoeling. Even kijken. Zijn tegenvallers meegenomen? Ja, in elke planning nemen we in ieder geval zowel financieel een risico op, als ook in planning. En zoals ook door een aantal van u al is gezegd: er is de mogelijkheid om nog een jaar extra te vragen. Mochten we het nou niet redden. Het feit is natuurlijk wel die subsidie is aangevraagd voor verduurzamingsmaatregelen. De verdere renovatiemaatregelen die daaromheen zitten, zouden best langer kunnen duren als we de verduurzamingsmaatregelen maar afgerond hebben. Dus daar moeten we gewoon ook goed naar kijken. We hebben de mogelijkheid, mochten we het niet redden, om dat jaar extra te vragen. En mochten we dat jaar dan krijgen, dan blijft die subsidie in principe gewoon staan. Maar je zult dat wel goed moeten onderbouwen. Dat begrijpt u. De Playground van De Schilp, dat vind ik lastig om daar nu op antwoord te geven. Misschien wil de burgemeester daar straks nog iets over zeggen, over de handhaving daarvan. Het feit is dat we daar natuurlijk, we zijn op de hoogte van de situatie die daar momenteel speelt. We hebben niet de mogelijkheid om heel makkelijk naar de andere kant te verplaatsen. We zijn wel goed aan het kijken hoe we daar met handhaving op een iets andere manier toch mee om kunnen gaan. Maar uiteindelijk hebben we dit bewust niet meegenomen in dit. Het is ook grotendeels parkeerterrein en daar ga ik ook niet direct heel veel geld aan uitgeven aan een parkeerterrein. Dit is wat het is. Wat we daar in de toekomst mee doen, ik heb het idee om daar wellicht een keer nog zonnepanelen boven te zetten. Dubbel grondgebruik. Dat zou natuurlijk interessant kunnen zijn voor de toekomst. Maar dat is even buiten deze investeringsvraag. D66 later aanvraag, dat hebben we net al beantwoord. De omgeving niet. Het voorbereidingskrediet, wat ik

net al aangaf. Uiteindelijk moeten we langs de raad om dit voorbereidingskrediet te kunnen uitgeven. Het is ook, dat geldt voor alle grote uitgaven. Wij kunnen wel een subsidie binnenkrijgen, maar dat betekent nog wel dat we ook langs u moeten, als we het aan dit soort voorbereidingen willen uitgeven, want het gaat om een dusdanig bedrag dat we daar ook de verplichting hebben. En het totale, wat ik net zei, de totale investering komen we ook nog bij u terug. De raming is 13 miljoen inderdaad. Ik heb niet erbij gezet of daar nog een vraag over was, maar dan moet u dan in de tweede termijn even op terugkomen. De Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid, dank voor de vraag. We hebben die zo goed als kan beantwoord. U vraagt: onderzoeken kost veel tijd. Waarom geen rekening houden? Nou, dat heb ik net al aangegeven. We konden niet, als je later inschrijft, heb je ook een lagere subsidie. Dus dit was echt het moment voor ons om nu in te schrijven. Het overleg nu al starten. Ja, dat vind ik lastig, want als je nu het overleg gaat starten met andere verenigingen, zonder dat je weet wanneer je die tijd nodig hebt, dan kunnen zij ook eigenlijk niets zeggen. Dan kunnen wij wel zeggen van: we gaan een keer komen misschien om ergens een zwembles af te nemen. Dat is voor hen ook niet te plannen. Kunnen ze dan ook geen antwoord op geven. Dus ik wil echt eerst weten, wanneer gaan we nou daar aan het werk? Wanneer kunnen wij het zwembad niet gebruiken en dan met omliggende zwembaden kijken hoe we die vraag kunnen invullen. Dat lijkt me ook echt een duidelijke manier van communiceren. Er is natuurlijk al wel overleg geweest. Ik bedoel, we hebben natuurlijk wel overleg überhaupt, ook vanuit de portefeuille sport met zwemvereniging in de omgeving of zwembaden. Partij van de Arbeid, wat blijft er over van de rest van de DUMAVA? Wat ik net al aangaf, dit is het voorbereidingskrediet. In principe blijft gewoon het totale bedrag. DUMAVA is echt voor de verduurzaming van het plan. Dus alles wat daar voorafgaat, dat is onderdeel straks, wordt dat van de totale investering. Dus het totale bedrag wat we binnenkrijgen aan DUMAVA moet ook echt aan verduurzaming uitgegeven worden. De Put. Een interessante, creatieve manier om het op te lossen. Maar er worden nogal wat eisen gesteld aan zwembaden waar je les mag geven. Ik ken ze niet uit mijn hoofd, maar ik kan me zomaar voorstellen dat De Put daar niet helemaal aan voldoet. Wellicht voor reddingszwemmen wel, zou kunnen, inderdaad. Dat zijn wat gevorderde zwemmers. Maar als we het hebben over kinderen die moeten beginnen te zwemmen, als we die De Put in laten gaan, lijkt me niet zo'n goed idee. Zwembandje. Ja, ik denk niet dat dat voldoende is. De reductie die u vraagt CO₂, er wordt natuurlijk wel gerekend aan wat is uiteindelijk, want we willen in principe naar een energieneutraal pand of in ieder geval dat zal vrij lastig haalbaar zijn, maar gasloos, noem maar op. Dus dat betekent dat je aan CO₂ geen uitstoot meer hebt straks. Natuurlijk nog wel energievraag, kun je die oplossen met het pand zelf? De vraag die ook nog gesteld is over, komen er zonnepanelen op het pand? De vraag is eventjes of dat dak daar geschikt voor is. Er zit ook weer gewicht op. Moet ook isolatie op. Dus dan moet je altijd naar de constructieve eigenschappen van een pand kijken of dat mogelijk is. Maar we gaan natuurlijk wel kijken naar de mogelijkheid om daar zonnepanelen op te leggen en als dat kan, zullen we dat zeker niet laten. Maar een exacte reductieraming heb ik momenteel niet voor u. U vraagt 13 miljoen, draait daar de kleine portemonnee voor op? Uiteindelijk zijn het kapitaallasten die wij activeren en die worden jaarlijks, komen die terug in de begroting. Dus de hele gemeente betaalt daaraan mee door de gemeentelijke belastingen en de inkomsten die wij vanuit het rijk. Dus uiteindelijk is dat iets waar iedereen aan meebetaalt. Dat geldt voor al onze investeringen. Daar is deze niet anders in. Beter voor Rijswijk, de Marimba Hal, daar kan ik u nu geen antwoord op geven, want ik snap dat u verwacht dat die hier ligt, maar wij zijn druk bezig met de Marimba Hal. We hebben daar nog wat aanvullende werkzaamheden extra bijgekregen. Die RIB is nog niet de deur uit, denk ik. Het eind van het jaar komt er een Raadsinformatiebrief, ook over de stappen die we daarin gaan zetten. Dus hij komt eraan. Maar zeker nog niet op de wijze waarop u nu het voorbereidingskrediet ziet staan. Zonnepanelen heb ik net beantwoord. De binnenkant en klimaatbeheersing nemen we die ook mee? Ja, dat is onderdeel van het totaalpakket. Ik bedoel, 13 miljoen investeren, dan ga ik er ook vanuit dat we de binnenkant

een beetje op knappen, anders zou het wel heel vreemd zijn. Dus ja, dat is ook onderdeel ervan. Even zien hoor. Nog meer? GroenLinks. Waar zijn de voorbereidingskosten op gebaseerd? Er is gewoon een inschatting gemaakt op basis van sporthallen en de ervaring die wij hebben, waar we ongeveer op terecht zullen komen. Uiteindelijk zal er natuurlijk door een bouwkostenbureau een fatsoenlijke raming gemaakt moeten worden richting het investeringskrediet wat wij gaan vragen volgend jaar. Dus dan zullen we daar ook wat dieper op ingaan, maar vooralsnog is dit ook vanuit onze eigen kennis die we hebben op het gebied van sporthallen en investeringen in vastgoed in het algemeen, is dit samengesteld. Dus daar heb ik niet een verdere, voor zover ik weet, geen externe inhuur op gepleegd. Dat is echt een eerste raming met een adviesbureau en ervaring uit vorige projecten. Dus er is wel een adviesbureau bij geweest. Ik krijg informatie hier live door. Dat begrijpt u. Zulke details heb ik ook niet in mijn hoofd zitten, maar er is een begroting onder geheimhouding toegevoegd. Dus als het goed is, die kunt u inzien en daar staat in ieder geval wat meer detail in. Even kijken. Wij. Rijswijk, Optisport. En de andere huurders. Vanzelfsprekend zullen wij de andere gebruikers en daaronder ook de zwemmers die daar zitten op een goede manier informeren. Mochten wij het investeringskrediet hier naar de raad toe brengen en mocht u besluiten we gaan het doen, dan zal er een planning en alles zal ook gecommuniceerd worden met alle gebruikers en ook de gevolgen daarvan zullen of via de gemeente, maar waarschijnlijk ook gewoon via Optisport met de zwemmers gecommuniceerd worden. Volgens mij, voorzitter, heb ik alle vragen beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. Mevrouw Bentvelzen, wilt u nog een aanvulling doen?

Mevrouw Bentvelzen: Volgens mij heeft mijn collega alle vragen beantwoord. Er is nog wel een vraag gesteld door Beter voor Rijswijk in de zin van het Sprotpark Irene en specifiek over de eventuele mogelijkheid die zit in dat onderzoek dat we gedaan hebben naar de buitensportaccommodaties. Dat we een van de sportclubkantines tegen de hal aan zouden kunnen bouwen. Dat dat een van de opties is. Dat loopt niet dit voorbereidingskrediet in de weg. Dat kunnen we parallel, kunnen we dat naast elkaar laten lopen. Dus u hoeft zich geen zorgen te maken, dat traject dat loopt gestaag door. En daar komen we op een later moment in 2025 nog met elkaar over te spreken. En Marimba Hal dat heeft mijn collega aangegeven. We hopen erop dat dat in ieder geval voor het einde van het jaar bij uw raad ligt. En we proberen daar ook samen op te sturen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Mevrouw de burgemeester, wilde u nog een aanvulling doen?

Mevrouw Sahin: Ik wilde een korte aanvulling doen op de vraag van Rijswijks Belang, volgens mij, over de ervaren overlast van de buurtbewoners, over met name op het parkeerterrein en geluid en voetballende en basketballende jongeren. En wij hebben vorige week een goed gesprek gehad met mijnheer Van den Berg, die namens de bewoners heeft gesproken en met Jacob Schot, de bewonersorganisatie. En we gaan kijken wat we kunnen doen aan geluidsoverlast na 22:00 uur. Vroeger was men blijkbaar gewend dat de kooi werd afgesloten en dat is na een aantal jaren niet meer het geval geweest. En om dat te kunnen doen, moeten we natuurlijk ook extra kosten gaan maken voor de beveiliging. Dus dat dat wordt nu uitgezocht. Daarmee zal niet de hele geluidsoverlast verdwijnen. Want het is een openbaar parkeerterrein en 's nachts kunnen mensen daar parkeren en kunnen er natuurlijk ook daardoor mensen hinder ervaren. Dus over het aspect van die kooi, daar hebben we een goed gesprek over gevoerd en dat gesprek zullen wij ook met hen vervolgen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester. Heeft er iemand behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Nunnikhoven, ga uw gang.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Al mijn vragen zijn beantwoord. Alleen bij één vraag en dat was niet op mijn vraag, maar op het antwoord van Rijswijks Belang dat na alle renovatie en het verduurzamen bij Optisport een huurverhoging gaat plaatsvinden. Ik snap dat u nu niet een getal kan noemen, maar een huurverhoging aan Optisport betekent kent ook een huurverhoging naar de huurders, want die doen dat doorberekenen. En de sportvereniging in het zwembad en in de sporthal betalen al meer dan in de regio. Dus het lijkt me niet zo heel handig dat Optisport een grote huurverhoging krijgt, want ik denk dat de zwemvereniging heeft een half jaar geleden hier staan inspreken, dat dan ook de sportverenigingen hier staan. Zouden wij en ik weet niet of dat in het geheime stuk staat, of we in dat stuk dan de verhoging mogen weten naar Optisport? Dank u wel, voorzitter. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Mevrouw Koegler, wilt u een interruptie doen?

Mevrouw Koegler: Ik wil eigenlijk dan ook een vraag stellen. Ik dacht dat mijnheer Van Nunnikhoven al klaar was.

De voorzitter: Mijnheer Bosman die heeft eerder het woord gevraagd. Dus dan bent u zo meteen.

De heer Bosman: Dank u wel. Ik wil inderdaad ook nog een vervolgvraag stellen over de doorbelasting van de huren. Uiteindelijk heeft dat mogelijk ook een effect op het prijskaartje van de gebruikers. Dus niet alleen de huurders, maar uiteindelijk de gebruikers en met name de minder koopkrachtige gebruikers zouden wij willen ontzien. Ook gegeven dat dit natuurlijk een verduurzamingsactie is. Dat we allemaal minder CO2 uitstoten is natuurlijk heel goed voor het milieu, maar ook belangrijk om de mensen met een kleinere portemonnee daarvoor te ontzien. De wethouder gaf aan dat er nog weinig gesprekken zijn met omringende gemeenten of met specifieke zwembaden. Ik zou toch willen vragen, waarschijnlijk is de wethouder zich daar volledig van bewust, maar op het moment dat de tijden en de periode precies duidelijk zijn, is het waarschijnlijk te laat. Dus hoe eerder daarover gesprekken gevoerd kunnen worden, hoe beter. Even kijken. Ik had nog een vraag. Over de uitstoot van broeikasgassen. Ik begrijp heel goed dat de wethouder daar nu nog geen ramingen van kan geven. Mijn vraag was meer van: is dat in het bestek opgenomen, in de uitvraag voor de voorbereidende studie? Dat de consultant daar een raming van kan geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. Nog even belangrijk om mee te geven, ik denk dat Rijswijks Belang zeker de verenigingen niet op extra kosten wil jagen. Dat is natuurlijk nooit onze intentie, maar ik denk wel dat het goed is dat als de energiekosten omlaag zijn, dat we in de in de businesscase ook meenemen dat we inzichtelijk maken wat het scheelt aan kosten. En dat vervolgens wel door te rekenen, zodat ze hetzelfde blijven betalen, maar wij uiteindelijk als gemeente toch nog eens terug kunnen verdienen op die forse investering. Ze krijgen er tenslotte ook iets moois voor terug. Dus dat lijkt mij een win-winsituatie. Ik ben blij met de maatregelen van De Schilp, dat die kooi, dat we weer gaan onderzoeken hoe dat verder uitpakt. Mocht dat niet lukken, dan lijkt het Rijswijks Belang interessant om een keer te kijken naar het Zandveld waar nu de portakabins, de kleedkamers van Celeritas op staan, om te kijken of we toch zouden kunnen verplaatsen. Maar we begrijpen dat we eerst nu het een doen en dat wachten we rustig af.

De voorzitter: Mijnheer Nunnikhoven eerste en dan mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Ik wil graag interrumperen. U weet dat Beachcord gebruikt wordt door de sportverenigingen voor de Beachsport? Dus kunt daar wel een leuke Playground neerzetten, maar u was voor de vereniging hoor ik net, maar u zegt: Beach dat hoeft niet?

Mevrouw Koegler: Nu ben ik gek op de Beach. Dan ben ik blijkbaar niet helemaal goed geïnformeerd. Dat wil ik zeker niet. Ik wil verenigingen zeker niet belemmeren, maar als daar gebruik van gemaakt wordt, dan moeten we dat niet willen. Maar de parkeerplaats is groot, dus misschien kunnen we dan ergens anders een plekje vinden.

De voorzitter: Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Nog even aanvullend. Ik hoor goede voorbeelden hoe we de prijs omlaag kunnen brengen en dat we er als gemeente meer geld overhouden. Dat vind ik alleen maar positief. Niet expliciet huurverhoging. Ik werd getriggerd. Een, de huurprijzen naar de verenigingen toe. Volgens mij worden die door gedeeld met gemeenten en bepaalt de gemeente de prijs van de zaalhuur. Dus als die omhooggaat, horen we dat graag hier, want dan kunnen we daar misschien nog wat mee doen. En ten tweede ook de kostprijs volgens mij van het kaartje voor het zwembad. Volgens mij bepalen we als raad ook hoe hoog het kaartje moet zijn. Volgens mij gaat het ook in overleg met ons, als het goed is. Dus ook daar kunnen we als raad volgens mij iets van vinden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Veerman. Ik geloof dat er nog een tweede termijn is, van mijnheer Kaffa.

De heer Kaffa: Heel kort zal ik het houden, voorzitter. Ik hoorde de wethouders in eerste termijn zeggen van ja, de bouw was niet helemaal bestand, het klopte niet helemaal met elkaar. De levensduur die het had ten opzichte van dat we nu opnieuw moeten gaan renoveren. Dat het nogal een zeer agressieve omgeving is dat zwembad. Hoe zorgen we nu ervoor dat we dadelijk niet weer ... Ik snap dat dat niet zo een-twee-drie beantwoord is, maar hoe zorgen we nu ervoor dat we straks niet weer zo'n situatie krijgen? En wat ik niet hoorde terugkomen, wat volgens mij wel gevraagd was, zo niet, ga ik het nu vragen. Die 370.000 euro die wij als investeringskrediet of als voorbereidingskrediet willen hebben, kan die eventueel straks ook verrekend dan worden met die DUMAVA-subsidie? Dat vind ik misschien wel een goede. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Mijnheer Wit. Ik zie dat hier ook nog mijnheer El Majjaoui voor een tweede termijn zich meldt.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter. En dank voor de beantwoording van onze vragen. Naar onze mening zitten er nog wat haken ogen aan dit project oftewel risico's voor wat betreft het tijdsplan en de onzekerheden daaromtrent. En is de wethouder het hiermee met ons eens? Maar gelet op het belang van de verduurzaming en renovatie, waarbij de gebruikers straks optimaal gebruik kunnen maken van het vernieuwde gebouw, willen wij het voordeel van de twijfel geven. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mijnheer Wit nu, voor de beantwoording van de tweede termijn.

De heer Wit: Nou, in ieder geval dank aan de Partij voor Gelijkwaardigheid & Rechtvaardigheid voor het voordeel van de twijfel. Dat is altijd fijn om te horen. Ik heb wat verwarring geschept over huurverhoging. Het is niet direct een huurverhoging, maar het is een subsidieverlaging, omdat we de energielasten verrekenen. Dus uiteindelijk als energielasten naar beneden gaan, betekent dat ook dat de subsidie iets naar beneden gaat. Dus wij gaan niet een hogere huur opleggen. Dus dat is eigenlijk het hele verhaal rondom en uiteindelijk gaan wij dus niet over de toegangsprijs of over de kaartjes voor het zwembad. Dat is aan Optisport zelf om dat te bepalen. Net even met mijn collega sport hier, heeft mij dat ingefluisterd. Even kijken, hoor. Eerder gesprekken voeren, de Partij van de Arbeid vraagt daar om, om de gesprekken toch eerder te voeren. Ja, we gaan natuurlijk niet wachten tot we exact de wekenweten. We gaan natuurlijk de gesprekken wel voeren, maar we moeten wel

een idee hebben ongeveer wanneer we nou dat dat de hele planning, de bouwplanning hoe dat eruitziet. De wens van Optisport is het om dat in de zomerperiode te doen. Daar zullen we ook proberen rekening mee te houden, maar uiteindelijk hebben we ook een aanbesteding te doen straks en een aannemer die daar ook nog iets over moet zeggen. En nou ja, wat net ook al, wat de heer El Majjaoui aangeeft, onzekerheden zijn er altijd. Ik bedoel, daar ontkomen we niet aan. We kunnen alleen zorgen dat we zo goed mogelijk proberen om al die onzekerheden en risico's in te schatten en daarop vooruit te lopen. En daarmee binnen de huidige planning, zoals we dat nu zien, zou het moeten kunnen. En met dat jaar extra zou dat zeker moeten lukken. De uitstoot. Ja, dat staat niet in voorbereidingskrediet. Dus dan nee, dat is niet hiermee in dit voorbereidingskrediet meegenomen. Dan het voorbereidingskrediet als totaal. Dat is onderdeel van de totale investering. Dus niet per se die DUMAVA. Nee, die DUMAVA die zit hem echt in het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed. Dus in de uitvoering daarvan. En dan zit er natuurlijk ongetwijfeld wel een deel wat te maken heeft met het onderwerp of het onderzoeken van hoe maak je zo'n pand nou duurzaam? De voorbereiding daarvan kun je daar wel uit financieren, maar het is gewoon straks één grote pot, 30 miljoen investering, inclusief deze voorbereidingskosten. En daar moeten we het uit betalen. Even kijken, hoor. Dan Wij. Rijswijk zorgen voor de toekomst. Ja, hoe zorgen we daar nou voor? Ik gaf net aan het pand zoals er nu staat, wij constateren dat de onderhoudscyclus en dat de staat zoals het nu is, iets eerder naar voren is gekomen. Dus eerder gehandhaafd, eerder veranderd moet worden, aangepakt moet worden, dan gedacht. En wat ik wilde aangeven, is dat in zwembaden heerst gewoon een zwaar corrosieve omgeving. Dus daar moet je ook gewoon niet mee wachten. Op het moment dat je ziet dat er binnen in zo'n pand dat het aan onderhoud toe is, dan moet je gewoon die stap gaan zetten. En ik denk ook dat we zeker met het duurzaamheidsvraagstuk dat we nu hebben, kijk, dit stond gewoon ook in onze meerjaren onderhoudsplanung. Dus we wijken hier niet mee af. Het is alleen wel zo dat we nu het totale pakket pakken. En voor de toekomst als wij ... De eisen voor zwembaden zijn behoorlijk streng, ook gezien 20 jaar, 15 jaar geleden dat er ergens een spieker naar beneden kwam, bouten. Er zijn echt heel veel eisen die daar gesteld worden en die worden natuurlijk ook allemaal conform wetgeving in dit pand toegepast. En we zorgen ook dat de vloer er niet uitklapt. Ja, dat lijkt me ook handig inderdaad. Is een goede toevoeging van mijn collega. Ik denk dat ik daarmee toch echt ook wel de tweede termijn alle vragen beantwoord heb. Voorzitter, dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Wit. Mevrouw Bentvelzen of de burgemeester nog?

Mevrouw Bentvelzen: Nee, hoor. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dan de vraag: wordt het een akkoordstuk in de raad of een bespreekstuk? Gaar iedereen voor een akkoordstuk? Mooi.

11. Raadsvoorstel Innovatiefonds Sociaal Domein

De voorzitter: Dan gaan wij nu naar agendapunt 11, raadsvoorstel Innovatiefonds Sociaal Domein. Dan geef ik graag het woord aan de PvdA.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik richt me vooral in het raadsvoorstel op de nieuwe innovaties, omdat daar bij ons nog een paar vragen liggen. En dan met name rondom bijvoorbeeld het, ik geloof dat de VVD daar ook vragen over heeft gesteld, over het nieuwe project deelscootmobielen. Allereerste de vraag: hoe kansrijk is dit eigenlijk dit project? Misschien een open deur voor u als vraag, maar voor mij niet. En ten aanzien van een paar andere innovaties en dat geldt dus eigenlijk voor alle innovaties die worden voorgesteld, wat is eigenlijk nu de verhouding

ambtelijke inzet en dan bedoel ik vooral in euro's gerekend en het rendement wat u beoogt? Dus bij verborgen schulden opsporen. Ik begrijp dat dat onderdeel wordt van de integrale visie op armoede, begrijp ik. Toch zou ik graag willen weten wat de verhouding is, ambtelijke kosten en het verwachte resultaat. Dat wordt hier eigenlijk niet gemeld. En dan een derde vraag: wat doen we hierna, na 2025? Want stel dat een van die vier of vijf voorgestelde innovaties die nog moeten gaan starten, succesvol is. Daar ga ik maar even vanuit, gezien uw keuze. Dan is er ook nog een aantal jaren daarna waar we ook misschien daarmee door willen. En ik begrijp dat we nu niet die keuze maken op financiële gronden, maar ik wil hem wel toch even neerleggen, want ik vind het eigenlijk, dat geldt denk ik voor iedereen, doodzonde dat we investeren in innovaties die we daarna weer stopzetten. Voorzitter, dit was even mijn eerste termijn. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik nu graag het woord aan Beter voor Rijswijk.

De heer De Vreede: Voorzitter, dank u. Zonder te veel in herhaling van feiten te willen vallen, toch even een kort en bondig financiële opsomming. In 2021 is er een bestemmingsreserve van 1 miljoen euro gevormd. Na onttrekking van een deel naar de algemene reserve is hier zo'n 749.000 euro van over. Na verwerking van de kosten over de jaren 2022, 2023 en 2024 is er nog zo'n 350.000 euro van over. Welk bedrag dus reeds bestemd is voor een aantal projecten voor 2025. Hierover heeft Beter voor Rijswijk twee vragen aan het college. Te weten een: wordt de bestemmingsreserve tijdig aangevuld voor in de toekomst startende projecten of staat dit bedrag na 2025 op nul? En twee: afhankelijk van de eerste vraag als de bestemmingsreserve niet wordt aangevuld, is het dan niet wat voorbarig geweest om in 2023 zo'n 2,5 ton over te hevelen naar de algemene reserve? Voor zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Vreede. Dan geef ik nu graag het woord aan GroenLinks, mevrouw Oude Alink.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Bij het lezen van de deels nieuwe plannen hebben we onze twee vragen gesteld. In de eerste plaats, zijn de voorstellen ook innovaties? En in de tweede plaats, is het aannemelijk dat de acties zichzelf kunnen terugverdienen? Beide voorwaarden komen wat ons betreft terug in de meeste voorstellen, bijvoorbeeld het project voor jongeren met schulden, maar het is natuurlijk niet makkelijk te meten. En hoe ziet de wethouder het terugverdienpotentieel van de verschillende projecten? Een deel van de voorstellen gaat heel specifiek in op de vergrijzende samenleving. En dat maakt deze voorstellen niet direct innovaties, want ik stel me dan zo voor, een innovatie zou een heel nieuwe, slimme aanpassing van een woning kunnen zijn, waardoor die levensloopbestendig wordt of iets dergelijks. Terwijl de geschikte woning natuurlijk niet per se nieuw is. Misschien voor de gemeente, maar dat is niet iets nieuws. Maar wij begrijpen natuurlijk wel dat die plannen wel degelijk in een behoefte voorzien en ook toekomstige knelpunten voor proberen te zijn. Kan de wethouder toelichten hoe zij dit ziet? En een vraag die bij ons nog bleef hangen, gaat over voor het plan delen van scootmobielen. Wat ons betreft een efficiënter gebruik daarvan, want ze nemen veel plek in natuurlijk en ze zijn ook heel kostbaar. Maar we vragen ons af of dit mogelijk is binnen de Wmo. Want ik vroeg me af, moet een hulpmiddel niet exclusief voor persoonlijk gebruik zijn? En tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan geef ik nu het woord aan Rijswijks Belang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler: Dank u wel, voorzitter. Goed om te lezen dat er op een aantal projecten mooie voortgang gerealiseerd is. Ik ben het ook met mevrouw Van Nunen eens dat het goed is, dat wat werkt waar we innoveren, moeten we eigenlijk proberen vast te houden en misschien wat minder

inzetten op gelijk weer nieuwe projecten. Wij hebben wel een vraag over de doorstroommakelaar, want wij lazen dat er 25 verhuizingen gerealiseerd zijn. En hoewel dat zeker niet onbelangrijk is in deze woningmarkt, werden wij daar waren toch niet gelijk heel enthousiast van. Wij vroegen ons af hoe de wethouder daarnaar kijkt, naar het aantal verhuizingen en of hij ook zou kunnen toelichten wat de doorstroommakelaar dan nog meer betekent heeft? Want hij heeft ongetwijfeld meer impact gemaakt dan alleen die 25 verhuisbewegingen. Dus daar zijn we wel benieuwd naar. Het college stelt nu voor om nog eens 74.000 euro extra in investeren. En wij zouden dat misschien dan toch in een ander project, waar we al wat meer succes gerealiseerd hebben, willen inzetten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler. D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Wij waren heel blij met dit stuk. En zien dat eigenlijk de middelen die ingezet worden dat die echt goed resultaat opleveren. Ik wil er eentje noemen die ik altijd heel erg goed vind, dat is de POH-jeugd. Je ziet eigenlijk dat 50 procent van de huisartsen nog doorverwijzen. Dat weten we vaak als gemeente niet, we denken allemaal dat die wijkteams dat doen. Maar dit is echt het middel om bij die huisartsen bij die huisartsen te zorgen dat er minder wordt doorverwezen naar specialistische hulp. Dus ik ben blij dat te zien dat dat resultaat oplevert. En dat resultaat, waar GroenLinks ook ... Dat terugverdienen dat is natuurlijk heel belangrijk en vaak is dat heel moeilijk meetbaar. Zeker als je het jaar erop al moet laten zien wat het terugverdienbedrag is. Maar vaak moet je kijken juist bij preventiemaatregelen zoals deze, wat het op de lange termijn betekent. Dus ik weet dat we daar landelijk ook erg mee bezig zijn, om die SROI, zoals dat zo mooi heet, terugverdienmaatregelen, om dat in middelen ook kenbaar te maken met elkaar. Om dat echt inzichtelijk te maken, zodat wij als raad ook kunnen zien wat het oplevert. Dus daar ben ik blij mee en ik ben ook blij dat deze resultaten die we nu boek te hebben dat die hier zijn. Wat ik wel jammer vond, is te lezen en dan sluit ik mij aan bij BvR. Ik weet nog dat wij die deelscooters de vorige keer dat we die ook op de agenda hadden staan. Volgens mij was het punt 6 en toen zei ik van nou, volgens mij moeten we dat met de degene die nu de scootmobielen uitlevert een deal kunnen sluiten dat zij ook een rol betekenen. Dat gaan ze nu doen. Maar wat ik niet had gerealiseerd is die 251.000 euro, door die aanpassing waar ik zelf eigenlijk achter stond, dat die dan in algemene middelen terechtkomen. Dat vind ik eigenlijk wel een slechte regeling en dan sluit ik me bij BvR aan, eigenlijk zou dat, als je het over een fonds hebt, zou dat terug moeten vloeien. Kijk, niet uit nutten normaal van budgetten van Sociaal Domein vloeien terug naar algemene middelen. Daar sta ik helemaal achter. Maar als we het hier over een fonds hebben, dat was eerst nog een resolverend fonds, weet ik wel dat er geld terug moest komen, terug moest vloeien, dan zou het ook gewoon als je een besparing teweegbrengt of niet uitkeert, zou het wel in het fonds moeten blijven zitten. Dus ben ik eens met BvR, waarom dat niet gebeurd is, waarom dat uiteindelijk dan toch in die algemene middelen terechtkomt. Dat zou betekenen dus als we nu aanpassingen doen voor dit jaar, er blijft 2 ton die we niet in gaan zetten, omdat er een aanpassing komt, dat die dan ook in de algemene middelen komen of is dat gewoon om het financieringstekort op te lossen? Waar ik ook voorstander van ben, is om te kijken van hoe kunnen we nou mensen meenemen in die eigen verantwoordelijkheid, die zelfredzaamheid? Ik blijf het nog maar een keer noemen. Ik zou als ik deze zes voorbeelden noem, een soort feuilleton willen zien eigenlijk op onze website in gebruikelijke taal, dat wel. En ik hoop ook dat onze monitoring gebruikelijke tijd op onze website komt te staan. Dat is een wettelijke taak van ons als gemeente. Maar ook gewoon die goede voorbeelden eens te laten zien aan de burgers. Ook te laten zien wat zij zelf kunnen doen in dit verband, met deze goede zes voorbeelden. De burgers dat ook kenbaar maken. En daar hebben we echt wel een doelstelling in om ze zelfredzamer te maken. Dus ik hoop dat we deze middelen nu ook, deze voorbeelden, goed gaan inzetten op die manier. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik richt me net zoals mevrouw Van Nunen alleen even op de nieuwe innovatieprojecten die in het voorstel staan. In eerste instantie verbinding zorg en onderwijs. Hoewel dat niet echt nieuw is, want we hebben daar natuurlijk al een hoop op gedaan. Daar rees bij ons wel de vraag: waarom is dit jaar wel een alternatieve dekking en moeten we volgend jaar de aanpak financieren uit het Innovatiefonds? Dus wil ik graag een toelichting op. En zou dit project ook niet misschien vallen onder de Hervormingsagenda Jeugdzorg? Want het is misschien wel iets waar in de Hervormingsagenda over gesproken is over verbinding tussen onderwijs en zorg. Dus misschien kan de wethouder daar haar licht over schijnen. Ik heb ook een vraag over de deelscooters, want ik vind het een supermooi idee. We hebben het er natuurlijk ook al vaker over gehad, maar de eerste vraag die bij mij eigenlijk naar boven kwam, was: is het zo dat het gebruik zodanig is dat dat in deelmobiliteit op te lossen valt? Als iemand dagelijks gebruik maakt van een scooter, dan is deelmobiliteit niet mogelijk, maar is die maar een of twee keer per week, dan wel. Dus ik vraag me af: is daar onderzoek naar gedaan of is dat onderzoek onderdeel van de pilot? En het laatste is het, ja, daar komt hij. Het Reablement Project Powerful Aging. Kunnen we daar in eerste instantie misschien een andere naam voor zoeken? Want tjonge jonge, die rolt niet echt makkelijk van de tong. En daarnaast, deze pilot heeft het vooral over het in stelling brengen van ouderen door middel van fysiotherapie. Maar ik vraag me af of dit project, de wethouder zei eerder al: dat is een mooi project, beter goed gepikt, dan slecht bedacht. Komt daar ook in voor dat we ook technologische ondersteuning gaan meenemen? Dus bijvoorbeeld dat mensen overstappen op een robotstofzuiger, die ook kan dweilen of een kleine afwasmachine voor de dagelijkse afwas of een was-droogcombinatie die op een verhoging wordt gezet, zodat bukken niet nodig is en ook minder vaak gewisseld hoeft te worden van wasmachine. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan gaan we nu over naar mijnheer Ezinga van de VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. Ook hier hebben wij deze keer met interesse dit voorstel gelezen. Met een soort oneliner altijd beginnen met zo'n betoog. Maar dat heb ik ook echt, want ik denk dat hier heel veel mooie informatie staat in wat we hebben gedaan met de gelden die we hebben neergelegd in het Innovatiefonds en wat we beogen in de toekomst te doen. En nu zijn er echt hele rake vragen gesteld in het Forum op dit moment ten aanzien van de financiering voor de aankomende projecten en ook hoe we omgegaan zijn met de financiering in de voorgaande termijnen ten aanzien van dit fonds. En daar ben ik ook erg benieuwd naar het onderwerp of naar het antwoord, want daar zit wel denk ik een aantal weeffouten in als inderdaad zo blijkt dat we met het algemene reserve aan de gang zijn gegaan, terwijl we een revolverend fonds hadden bedacht. En daar ben ik toch wel benieuwd hoe dat nou precies steekt. Onze vraag over de deelmobiliteit scootmobielen is reeds beantwoord. Die was inderdaad wat plat neergezet. Maar ik denk wel degelijk dat we hier even goed moeten kijken van gaat dit inderdaad werken voor ons in de realiteit? Meer algemeen, op de inhoud van het voorstel zie ik mooie initiatieven die reeds bestaan. Die voortgezet worden. Waarvan we niet weten of we dat ook kunnen bestendigen. En ik maak me met name zorgen over de nieuwe projecten, waarbij we dus in een periode van een jaar of in een geijkte periode resultaat proberen te bereiken, maar waar de ervaring leert dat het vaak toch te kort dag is om dat resultaat daadwerkelijk ook tot stand te brengen. En daarmee dus de innovatie wel wordt gepleegd, maar niet komen tot is dit wel wat we willen en hebben we wel voldoende tijd gegeven aan het project om tot een succes te komen? En dat vind ik altijd het lastige. En dat brengt mij ook tot het gegeven dat we een rits aan nieuwe projecten koppelen aan bestaande projecten. Ze komen

met een stuk of een, twee, drie, vier, vijf, zes volgens mij. Uit mijn hoofd, in ieder geval veel. Die eigenlijk met een habbekrats worden bekostigd. En waarom kiezen we daarvoor? Waarom gaan we niet met wat minder projecten aan de gang, die we net iets wat meer geld geven, zodat ze iets meer lucht krijgen om dat werk op gang te komen? En ik snap die diversiteit ook wel in de projecten en ze zijn allemaal even mooi. Ik ga er ook geen waardeoordeel aan hechten, maar ik zou daar wel graag een visie op willen. Tot zover, even. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik nu het woord aan de ChristenUnie, mijnheer Van der Baan.

De heer Van der Baan: Dank u wel, voorzitter. Geen aanvullende vragen of opmerkingen. Ik heb veel gehoord.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Baan. En dan geef ik nu het woord aan mijnheer El Majjaoui van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter voor het woord. Onze fractie vindt dat ook een heel mooi voorstel, ook mooie maatschappelijke projecten, voorzitter. Ook te lezen dat er mooie maatschappelijke resultaten zijn geboekt. Weten dat dit met incidentele budgetten of gelden zijn bekostigd. Voorzitter, komen hier structurele budgetten voor deze projecten en waaruit bestaat die dekking? En gaan deze projecten dan ook door in dezelfde vorm na 2026? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. En dan geef ik nu even het woord aan mezelf. Als CDA Forumlid.

Mevrouw Van Schie: Dan heb ik nog twee vragen, aanvullende vragen. De eerste vraag is: hoe zorgen we ervoor dat de praktijkondersteuner jeugd meer wordt ingezet bij andere huisartsenpraktijken? En de tweede vraag is: kunnen we een rapportage krijgen van de effecten van de praktijkondersteuner jeugd en het project zorg en onderwijs, voor zover het betreft de instroom of de niet instroom, het voorkomen van instroom, in de jeugdzorg?

De voorzitter: En dan ga ik nu door en geef ik vervolgens het woord of aan mevrouw Bentvelzen of aan mijnheer Van Malsen. Mevrouw Bentvelzen. Wethouder Bentvelzen, ga uw gang.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En ik denk dat mijn collega Van Malsen absoluut nog wel een aanvulling heeft als het gaat om de doorstroommakelaar. Maar ik ga proberen zoveel mogelijk vragen te beantwoorden. Dus dank voor alle vragen en het enthousiasme dat u vanavond weer met zich meebrengt op deze avond. De Hervormingsagenda waar de fractie Wij aan refereert, als het gaat om zorg en onderwijs. Het is heel lastig, want ze hebben een Hervormingsagenda gemaakt, 2023-2028 en tot nu toe is er echt nog helemaal niets van terechtgekomen. Dus ik vraag me ook af wat dit kabinet of überhaupt dit kabinet nog wat gaat doen, of ze ergens mee komen in het kader van wetgeving of iets anders leuks. Maar daar wacht ik ook met smart op en ik hoop ook dat ze daar in het kader van zorg en onderwijs stappen gaan maken. Want tot nu toe laten ze dit volledig liggen bij gemeenten en ben ik blij dat we door middel van dit Innovatiefonds in ieder geval wel wat kunnen doen op onze scholen. En vandaar ook dat we uitbreiden van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs, omdat we gewoon hele goede resultaten zien, dankzij die consultants in de school. Voorzitter, ik word volgens mij heel graag geïnterrupteerd door de heer Veerman.

De voorzitter: Mijnheer Veerman, ga uw gang.

De heer Veerman: Een leuk moment dit, met de controller ook over gehad. Ik wil u er wel op wijzen, 1922, hoor mij nu. Zo oud al, 2022 er in het Gemeentefonds geen SPUK, maar wel een

subsidieregeling is gedaan in het voorjaar, om de Hervormingsagenda te kunnen financieren. We hebben als gemeente, ik kan het nazoeken, het is een beetje lastig, maar meer dan 2 miljoen gekregen Vanuit het Gemeentefonds, geen geoormerkt geld, om per gemeente in de Hervormingsagenda te steken. Dat hebben wij hier niet gebruikt, niet gereserveerd. Dat hebben sommige gemeenten wel gedaan. Dat is gewoon in de algemene middelen terechtgekomen. Daar heb ik nog eens naar gevraagd, maar dat is nu eenmaal gebeurd. Omdat het in het Gemeentefonds zit, mag je als raad zelf beslissen hoe je daarmee omgaat met dat geld. Je hoeft niet te reserveren en je mag het ook voor lantarenpalen gebruiken, wordt er dan altijd gezegd. Er is wel geld beschikbaar gesteld door de regering. Dat wil ik even gezegd hebben.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik doel eigenlijk op, ik heb wat meer aan wetgeving waar ze wat aan gaan doen. Dus dat ze de reikwijdte gaan beperken en dat ik daarin slagen kan maken in onze stad en ook daarbuiten. Voorzitter, er is door meerdere partijen gevraagd van wethouder, u heeft nu allemaal leuke van de dingen op de rol staan voor twee 2025 en wat gaat u dan daarna doen? Dat is net zo spannend voor u als voor mij, want het is de vraag of wij er inderdaad daarna weer budget voor hebben. En kunnen we dan oud beleid voor nieuw beleid inruilen? U heeft volgens mij best wel een overzichtelijk document gehad, waarin we wel zaken hebben kunnen waarborgen door anders in te zetten of anders met financiën om te gaan. Dus ik denk dat dat aardig gelukt is en daar streef ik ook naar met alle dingen die wij nu doen in 2025 en je zou zeggen ... Mijnheer Ezinga die gaf aan van: waarom doe je dat dan met plukjes en niet met wat grotere sommen geld? Waarom kies je voor zes dingen? Ik kan u vertellen: we hadden er iets van twaalf. Dus ik ben heel trots dat ze terug zijn gebracht naar zes. Laat ik daarmee beginnen. En tegelijkertijd heeft het ook als doel om versnelling aan te brengen in een aantal wenselijke ambities van dit college, maar ook al van eerder vastgestelde Kadernota's uit 2021, die de raad toen heeft vastgesteld. Waar ook nog zaken uit voortvloeien die door middel van het toenmalig ingestelde Innovatiefonds nu tot werkelijkheid worden gebracht. Voorzitter, er is mij ook gevraagd over technologische ondersteuning. Zoals robotstofzuiger en dergelijke. Nou, dat zit niet in die Powerful Aging. Ik vind ook een rotwoord, maar ik ben sowieso niet zo van Engelse woorden, maar ik kan er niet zoveel aan doen, want zo noemen ze dat nu eenmaal gewoon. Dus ik denk ook niet dat ik daar een ander woord voor kan bedenken. Of wij moet misschien samen wat leuks bedenken, hoe we het in Rijswijk gaan noemen. Maar goed, die robotstofzuigers en dergelijke dat doen we niet. Dat is geen onderdeel van dit project, die technologie, om dat ook kenbaar te maken, maar we sturen er wel op aan bij de zorgaanbieders. Dus we sturen er wel op aan dat de robotisering fijn is. En je hebt zelfs kastjes die zeggen: nou, mijnheer Jansen, het is 17:00 uur geweest, u heeft uw medicatie nog niet gepakt en dan gaat het kastje open, kastje dicht. Dat werkt echt hartstikke goed. Ik doe er nu een beetje grappig over, maar het werkt echt fantastisch. Mensen die het vergeten, dat werkt echt. Dat is echt heel bijzonder dat we dat op die manier ook kunnen doen en goed voor de toekomst, want we zouden wel moeten. Voorzitter, een vraag over de bestemmingsreserve, wordt die dan weer aangevuld? Nee, het wordt niet meer aangevuld. Ik hoorde wel het revolverende. Dat zit hier heel erg toch lastig in elkaar. En ik kan me die discussie ook nog best wel een beetje herinneren van toentertijd, want toen werd er al gezegd: hoe ga je dat nou revolverend maken überhaupt? Die 1 miljoen innovatie, want het is bijna niet te doen. Dat is hetzelfde als preventie, welzijn. Het is altijd heel erg lastig meetbaar. En je ziet eigenlijk een aantal jaren later pas waar je dan precies profijt hebt. Als je bijvoorbeeld die deelmobiliteit pakt van de scootmobielen, stel je voor dat je in plaats van dat tien personen allemaal hun eigen scootmobiel krijgen, dat je daar twee neerzet voor algemeen gebruik. Dus dan kom ik ook op de vraag van GroenLinks van kan dat wel? Ja, het kan wel als je hem als algemeen gebruik neerzet, zodat die niet expliciet op de persoon wordt afgegeven. Dan heb je uiteindelijk een soort van terugverdienpotentieel. Maar dat zit dus niet in het Innovatiefonds, dus daar komt het niet in terug.

Maar je geeft wel minder geld uit bij de Wmo zelf. Dus uiteindelijk zou je dan daar iets moeten zien. Tegelijkertijd hebben we in Rijswijk ook wel te maken met een toestroom van ouderen of tenminste mensen worden gewoon ouder. Dat is van de week nog in het nieuws geweest. Dus als we richting 2050 gaan dan is het hier heel oud en heel jong, als ik de cijfers mag geloven, in onze stad. Dus zo ziet dat terugverdienpotentieel eruit. Ik hoop dat het enigszins duidelijk is. De doorstroommakelaar of het doorstroomteam. Die 25 verhuizingen, ik ga het proberen, collega Van Malsen. Dus ik hoop dat ik dit goed beantwoord, 25 verhuizingen. Je zou denken: dat is bijna niets en toch is het ergens ook best wel veel in deze idiote markt waar we mee te maken hebben. Maar het doorstroomteam houdt ook wekelijks een spreekuur voor ouderen en dat wordt heel druk bezocht. Dus daar komen ouderen met talloze vragen. Dus daar wordt wat voor gedaan. Die 25 verhuisbewegingen van ouderen die laten een groot huis achter. Vaak zijn het eengezinswoningen en zij gaan zelf dan naar een wat kleiner appartement. En er zijn er ook nog veel die wonen met een plusproject in aanbouw of pas over drie jaar klaar. En dat heeft ook effect op de verhuizingen, want we willen het natuurlijk heel graag dat die mensen in een levensloopbestendige woning komen te wonen. Niet meer met nare trappen en allemaal deurdrangers die we moeten organiseren, maar levensloopbestendig wonen met een plus. We zijn daar hard mee aan de slag. We lopen echt gigantisch voor. Dus daar zijn we heel erg trots op samen vanuit wonen en zorg, maar het is nog niet genoeg. Dus de woningbouwcorporaties zijn hard met ons aan de slag om die projecten in aanbouw of al bestaande woningen die we levensloopbestendig kunnen maken om daar versnelling in aan te brengen. Voorzitter, zowel de praktijkondersteuner jeugd als de consulent in de school die worden gemonitord. Ik weet niet exact wat ik daarmee kan voorkomen. Dat klinkt een beetje stom, maar als jij nu bij die consultants in de school zit, dat betekent natuurlijk niet dat je over drie jaar niet in de jeugdzorg terecht zou kunnen komen. We hopen natuurlijk dat we voldoende doen en voldoende hulp bieden, maar ja, het zegt niet dat je nooit in de jeugdzorg komt. We hopen natuurlijk dat dat uiteindelijk, in ieder geval dat we zover aan de voorkant zitten dat diegenen niet nog verder afglijdt. Laat ik het zo benoemen. Die 251.000 euro naar de algemene reserve, Beter voor Rijswijk voor daarnaar, is dat voorbarig geweest? Meerdere partijen hebben daarnaar gevraagd van dat is eigenlijk niet zo relaxed. Dat is volgens mij niet helemaal de bedoeling. Toch is het gebeurd. Ja, er is 251.000 euro teruggevloeid naar de algemene reserve. Dat is volgens mij al in 2023 gebeurd, uit mijn hoofd gezegd, bij de begroting. Dat zijn een van de pijnlijke keuzes die we hebben moeten maken. Net als die meerkostenregeling zorg die eerder op de avond aan bod kwam. Iedereen moest inleveren. Ook ik. En zeker met mijn vraag die ik u continu stel als het gaat om extra geld, moest ik ook ergens snijden. En daar is helaas het Innovatiefonds de dupe van geworden, omdat we toen een project eruit trokken van ruim 2 ton en toen is dat direct ook een-op-een naar de algemene reserve gegaan. Dus dat is daar inderdaad, mijnheer Veerman, helaas, maar dat is uw juiste constatering, is dat zo. Even kijken, hoor. Verborgen schulden, kunnen we nog rendement aangeven? We kunnen met de raad actief gaan monitoren. Jongeren Perspectieffonds wordt ook gemonitord en de besparing zal ongeveer zijn 21 K per jongere. Maar goed, of dat zo is, dat moeten we dan nog maar zien. Zeg ik er dan ook maar eerlijk bij. Hoe zorgen we ervoor dat de praktijkondersteuner bij meer praktijken bekend is? Sommige huisartsen vinden het een beetje spannend, zo'n praktijkondersteuner jeugd in de praktijk. Die denken: wat komt diegene daar nou doen? Dus die moeten een beetje geënthousiasmeerd worden door huisartsen die daar dus wel gebruik van maken en die dan zeggen: joh, maar dat is hartstikke fantastisch. Haalt werk bij je weg en zo. Dus dan vinden ze het allemaal leuk. En er is 18 november jongstleden is er een eerste gesprek geweest met huisartsen hierover. En we gaan in het nieuwe jaar opnieuw met elkaar zitten, om ook te zorgen dat die 50 procent, die toch grotendeels bij de GI's, maar ook bij de huisartsen vandaan komt, dat ze direct doorverwijzen naar duurdere jeugdzorg. Dat we daar korte metten mee maken en dat we dat via onze eigen toegangsprocedures en via onze praktijkondersteuner jeugd nog beter kunnen doen met elkaar. En dat gaat steeds meer leven, moet

ik zeggen. Dat gaat steeds beter. Dus ik hoop ook, mevrouw Van Schie, dat we over een tijd kunnen zeggen: alle huisartsen zijn bediend met praktijkondersteuners aan de praktijk en we kunnen onze jeugd, hebben we beter in beeld en onze eigen toegang kunnen we daarin aan het werk zetten, om die kinderen de juiste kwalitatieve zorg te bieden die zij nodig hebben. Daarnaast heb ik u al eerder aangegeven dat ik u een rapportage heb beloofd. Er staat van de Rijswijkse jeugd, klinkt heel spannend. Ik vind ook spannend wat daarin om te staan. Maar ik kan daar wel de praktijkondersteuner even meenemen en de consulent in de school, de informatie die ik heb op dat moment. Dus dat is een toezegging, die kunt u voor mij noteren, voorzitter. Budget, bestemmingsreserve terugverdienen, exclusief persoonlijk gebruik scooter, daar heb ik het over gehad. Enthousiasme over de praktijkondersteuner, die deel ik. Voorzitter, ik heb volgens mij alle vragen in eerste termijn gehad en anders hoor ik het in tweede termijn, uiteraard.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Mijnheer Van Malsen wilt u nog aanvullen?

De heer Van Malsen: Nee, ik denk dat mevrouw Bentvelzen een goed pr-paatje voor de doorstroommakelaars gemaakt heeft. Een dingetje misschien toch nog dan, als ik erover nadenk. Binnenkort komt er een magazine over seniorenhuisvesting in Rijswijk uit, waar ook de doorstroommakelaars, het doorstroomteam heten ze tegenwoordig, aan meegewerkt heeft. En dat is ook een heel mooi blad, waarvan ik hoop dat ik er ook een aantal uit mag delen hier, want daar staat ook van alles in over wat we doen op het gebied van seniorenhuisvesting en doorstroom in het bijzonder.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Voordat we overgaan naar de tweede termijn, heb ik even een mededeling voor de mensen die thuis deze vergadering volgen. Ik hoop dat er op dit moment een internetverbinding is, maar als hij er niet altijd is geweest, dan zorgt de gemeente dat er op Facebook ... Dan zorgt de griffie ervoor dat er op Facebook morgen een goede opname staat van deze vergadering, zodat u toch de volledige vergadering kunt bekijken. Dan gaan we naar de tweede termijn. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank u. Er blijven nog drie vragen bij mij over. En dat is toch van, we hebben nu een bedrag van 3,5 ton staan voor een, twee, drie, vijf, zes innovatieprojecten. Ik had gevraagd: wat gaat naar ambtelijke inzet en wat gaat ... Dat is best een moeilijke vraag om te beantwoorden, begrijp ik ook. Maar ik wil toch graag in ieder geval een soort van een antwoord, zodat we niet zeggen: 3,5 ton achteraf is gewoon naar fte's gegaan voor ambtelijke inzet. Hoewel die heel hard nodig is om zaken op gang te brengen. En ook resultaten te boeken. Toch graag een beantwoording van die vraag. Mevrouw Bentvelzen zei en het is ook een beetje in aansluiting op de opmerking van de heer Ezinga, waar ik me bij aansluit. Maar zij zei daarop: we gaan misschien juist, omdat we maar een jaar hebben, versnellen. O, dat bedoelde u niet. Nou, dat hoor ik dan dadelijk wel. Maar wat is realistisch? Ik vind een jaar kort om iets op te starten en weer af te sluiten. En dan sluit ik ook aan bij wat meerdere opmerkingen van andere partijen. Dan blijf ik dat toch nog zeggen: als iets succesvol is geweest en dan kun je daarna natuurlijk als raad beslissen dat je daarin blijft investeren. Ik vind de termijn kort. En wat betreft die deelscootmobielen sluit ik me aan bij de vraag van mevrouw Jansen-Dirkx. Is er een peiling gedaan naar hoe dat in andere gemeenten mogelijk al is uitgetoetst? Ik zie nog wel hobbels bij de realisatie daarvan. Misschien kan het college daar in tweede termijn op antwoorden. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan gaan we nu naar mijnheer de Vreede van Beter voor Rijswijk. Wilt u nog een tweede termijn? Nee. Dan gaan we door naar GroenLinks. Mevrouw Oude Alink van GroenLinks, ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank, voorzitter. De meeste van onze vragen zijn volgens mij prima beantwoord. Ik miste denk ik nog, maar misschien heb ik het gemist, een reflectie van het college over hoe de innovatie hier precies inzit in sommige plannen. Want ik snap dat het voor de gemeente soms nieuw is, maar het is niet per se iets nieuws altijd, alle plannen die erin staan. En voor de rest kan ik me aansluiten bij de vragen die de PvdA gesteld heeft. Tot zover.

De heer Veerman: U bent niet meer hoorbaar.

De voorzitter: Nu wel. Ik zei: mevrouw Koegler heeft geen tweede termijn meer nodig van Rijswijks Belang. En mijnheer Veerman van D66 wel. Ga uw gang.

De heer Veerman: Dank u wel. Wethouder bedankt voor het beantwoorden van een aantal vragen. Ik heb er nog eentje openstaan. En dat is over die zelfredzaamheid en die eigen verantwoordelijkheid, over dat feuilleton. Misschien kunnen we raad allemaal iets omarmen waarmee we dan in de krant komen. Om de burgers op de hoogte te brengen van welke successen we met deze zes hebben behaald. Dat zou een optie kunnen zijn, maar iets verzinnen waardoor we die burgers, als de uitzending ook al niet zichtbaar is, zodat ze op de hoogte gebracht worden. Kijkt toch niemand. In de krant in ieder geval op de hoogte komen van wat wij nu eigenlijk doen hier in deze gemeenteraad en wat voor successen we boeken met deze innovaties, om het zo maar te zeggen. Want het is eigenlijk gewoon innovaties preventiemiddelen en dat brengt bij mij tot mijn volgende punt. Ik denk dat het goed is om te kijken, want dat hoor ik ook eigenlijk hier, we gaan naar het ravijnjaar toe en we hebben straks veel minder middelen. Hoe gaan we daarvoor zorgen na 2026, dat we na de gemeenteraadsverkiezingen ook na 2026 met deze partijen die nu van alles doen op dit gebied, dat we elkaar weten te vinden om die preventiemiddelen die zo hard nodig zijn, ook daarna dat we die als raad beschikbaar stellen na 2026? Ik zie het al gebeuren dat we straks zeggen: allemaal goede resultaten behaald. De verkiezingen zijn geweest en iedereen zegt: we gaan nu bezuinigen, want we hebben geen geld en we gaan niet meer investeren in die nieuwe periode vanaf 2026. Daar zijn we nu als raad bij. We kunnen nu al beginnen en dat wil ik voorstellen aan dit college, om voor te zijn dat we die preventiemiddelen, preventiebeleid maken waar goede innovaties in staan, waarmee we gewoon in de toekomst ook nog dit soort dingen kunnen blijven doen. Dat we vooruitkijken. We hebben weinig middelen, maar als we zien dat het geld oplevert, moeten we daar echt mee aan de slag gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan gaan we door naar Wij. Rijswijk, mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het inderdaad eens met mevrouw Bentvelzen als het gaat om de wetgeving rondom de Hervormingsagenda. Die zou inderdaad er misschien ook wel voor kunnen zorgen dat we dit project zorg en onderwijs na 2025 kunnen vasthouden. Hoewel de Hervormingsagenda ook een bezuiniging met zich meebrengt. Dus het is ook niet gegarandeerd dat we de financiering ervoor kunnen krijgen, maar dat hopen we dan maar wel. Inderdaad, mevrouw Van Nunen zei het al, de vraag over de deel scootmobielen, die was nog niet beantwoord, dus graag hoor ik daar nog wat over. En het Powerful Aging, de vertaling is in stelling brengen voor krachtig ouder worden, zouden we kunnen zeggen. Maar ja, dat is ook weer zo'n enorme mondvol. Dus dat vind ik ook weer niet helemaal. Kortom, krachtig ouder worden. Maar ik kreeg ook nog hulp van collega Oude Alink en die had een paar hele mooie, die wil ik jullie niet onthouden. We hebben het over sterke senioren bende, de krasse knarren club, senioren met spieren of fit opa's en oma's. Nou we leven nu in sinterklaastijd. Ik denk dat we daar best iets moois van kunnen maken. Dus take your pick.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan gaan we naar meneer Ezinga,. Mag ik het centraal doen? Mijnheer Ezinga, ga uw gang, van de VVD.

De heer Ezinga: Ik mis de humor van mevrouw Jansen-Dirkx. Dus ik ga me gewoon even op de inhoud concentreren. Ik denk dat de wethouder zich er een beetje makkelijk van afmaakt met de beantwoording van mijn vragen. Daar komt die. Want ze geeft aan dat er plukjes voortkomen ook uit eerdere beloften die we hebben gemaakt of eerdere afspraken die we hebben gemaakt over bepaalde onderwerpen om innovatie in te steken. Maar dat vind ik nou niet echt het sterkste argument, als ook mevrouw Van Nunen en ook anderen in onze raad het hebben over, waar zit nou het rendement? Waar rendeert nou eigenlijk dit fonds in de diverse projecten? En als ik dan aangeef dat die plukjes geld, met die beperkte tijd die we daaraan vaststellen, een risico vormen voor het verkrijgen van een succesvol resultaat. Of dat nou falen of halen is, dat maakt niet uit, maar resultaat is resultaat. Dan is het niet zo dat we bij eerdere afspraken en eerdere beloften dat we het dan maar moeten doen. Dat is een. Als het gaat om het revolveren van het geld, los van welk deel van het geld het is, maar we hebben gezegd met elkaar dat het gerevolveerd moet zijn. En dan is dat best wel een lastig concept. Een lastig begrip. Komt er dan ook geld terug op een of andere manier vanuit dit fonds? Dat kan je bijna niet doen met dit soort projecten, maar je kan ook maatschappelijk revolveren. En het meetbaar maken van sociale projecten of projecten in het sociaal domein kunnen we ook doen aan de hand van een MKBA, Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse. En dat meet ook een deel van het rendement van een dergelijk project. En als je dan toch voor die revolvering wil gaan en zo'n rendementsmeting, dan pleit dat ook meteen voor minder en gericht projecten in te steken voor een langere duur. Want alleen dan heb je een betrouwbaar resultaat. Toch hoor ik graag van de wethouder hierop een reflectie en daarmee ook hopelijk een argument om wat verstandiger met dit geld om te gaan, die we toentertijd vanuit Eneco naar ons toe gekregen hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Mijnheer Van der Baan, van de ChristenUnie.

De heer Van der Baan: Ik had ook geen eerste termijn en ook geen tweede.

De voorzitter: U wilde ook geen tweede termijn, akkoord. Dan gaan we nog door naar de Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid, mijnheer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter, voor het woord. Voorzitter, bent u het met ons eens dat een aantal projecten succesvol kunnen zijn als deze voor een lange periode voortgezet worden? Zo het maatschappelijk rendement vorm te kunnen geven. Ook gelet op de toename van vergrijzing en daarmee de behoefte steeds groter wordt, waardoor er meer noodzaak aanwezig is. Wordt er niet over nagedacht om de projecten die wel geslaagd zijn deze door te zetten, ook na 2026? Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Bentvelzen, de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Spannend, hè? Ik zit even de laatste vraag op te schrijven, want anders dan gaat het natuurlijk niet goed. Voorzitter, die scootmobielen of daar een goed voorbeeld van is? Ja, heel dichtbij. In Den Haag. Daar hebben ze dit al best wel behoorlijk lang, nou ja, behoorlijk lange tijd, maar er is al echt wel goed mee geëxperimenteerd en het schijnt echt te werken. En het innovatieve karakter, daar kom ik dan ook maar gelijk op, dat is eigenlijk ook dat we op deze manier middelen anders inzetten dan gebruikelijk. Dus de gebruikelijke weg of de ouderwetse weg is voor iedereen een scootmobiel. En de innovatieve weg is, we gebruiken hem met een x-aantal mensen één scootmobiel. En dat is de innovatie die daarin verstopt zit. En dat is nog niet alles, hoor. Mijnheer Ezinga, maakt u zich geen zorgen. Ik kom zo nog op wat andere antwoorden. Mevrouw Van Nunen

heeft nog gevraagd naar de ambtelijke inzet versus rendement. Ja, dat is inderdaad een uiterst moeilijke vraag, maar het geld gaat niet naar de inzet van de ambtelijke capaciteit om het werk te doen, maar naar het primair proces. Ik hoop dat ik u daarmee toch een beetje antwoord geef. En u geeft ook aan opstarten en afsluiten in één jaar dat is wel heel erg kort. Dat geeft de fractie van Gelijkheid & rechtvaardigheid ook aan. Denkt u er wel over na om het voort te zetten na 2026? Ja, natuurlijk denken we daar over na om dat voort te zetten. En als daar ook ruimte voor is, dan zullen we dat ook doen. Ik zal ten alle tijden dingen die goed zijn borgen waar ik kan. Dus dat proberen we zeker. Om een voorbeeld te geven van een MKBA, mijnheer Ezinga, dat is het Jongeren Perspectief Fonds. Daar wordt met de MKBA gemeten welk maatschappelijk rendement is behaald. Dus dat is echt wel een mooi voorbeeld denk ik daarvan. Voorzitter, mijnheer Veerman gaf nog aan zelfredzaamheid, maak het bekend bij inwoners. Wat kunnen zij zelf doen? Nou, we hebben wel door de situatie die ontstaan is bij de Wmo, hebben we op de website van de Wmo ook een kopje, door de drukte duurt het wat langer voordat u geholpen wordt. Dat hebben we er nog opstaan. Ondanks dat de wachttijd echt al behoorlijk naar beneden is gebracht. Maar daar staat ook een dingetje wat kunt u zelf doen? En wat hoort er dus niet bij de Wmo? Want sommige mensen gaan ook zitten wachten totdat ze na zes maanden een keer teruggebeld worden. Want zo is het en dan krijgen ze te horen: maar dat hoort niet tot de Wmo, bij wijze van spreken, want er wordt echt wel screening vooraf gedaan, maar dat kan gebeuren. En je kan best wel veel zelf doen en er is ook best wel veel hulp vanuit de gemeente via andere terreinen, bijvoorbeeld via Welzijn Rijswijk, die ontzettend veel voor ons doet en allerlei andere fantastische vrijwilligers. Dus we hebben geprobeerd in ieder geval op de website en daar is ook over gecommuniceerd in de krant en zo. Onder andere door mij. En via het interview met mevrouw Van Nunen, die in Groot Rijswijk heeft gestaan. Is er ook een ding aangemaakt online van wat kunt u zelf doen? En daar staan echt wel hele handige dingen in het kader van zelfredzaamheid en daar wordt ook best wel veel op geklikt door onze inwoners. Voorzitter, om dan toch nog een paar voorbeelden te noemen. De kwartiermaker bijvoorbeeld bij de seniorenhuisvesting. Die functie is innovatief, omdat hij een brug slaat tussen wonen, zorg en gebiedsontwikkeling met de specifieke focus op de behoeften van senioren. En door die integrale aanpak kan ook wonen met een plus worden georganiseerd of gerealiseerd. Het doorstroomteam is innovatief, door een unieke aanpak om de woondoorstroming voor senioren te bevorderen via samenwerkingen tussen sociale huur en de vrije sector. De verbinding van zorg en onderwijs. Dat is gestart vanuit die succesvolle pilot in het basisonderwijs, die we consulent in de school noemen. En voor ons breekt er dus een nieuwe fase aan, waarin we denken dat het ook heel veel voor het voortgezet onderwijs kan doen. Daarmee wordt het innovatieve karakter van de consulent in de school uitgedaagd. Immers, het zijn oudere kinderen, het zijn jongeren, het zijn tieners, jongvolwassenen met verschillende ... Een andere leeftijdsgroep met hun specifieke kenmerken en hebben daardoor ook voor de consulent weer nieuwe uitdagingen en problematiek om op in te spelen. En waar we hopen dat die nieuwe samenwerking tussen zorg en onderwijs net zo succesvol wordt als de eerste pilotfase en dat we die consulenten ook kunnen verankeren in de preventieve aanpak in onze gemeente. En daar refereerde de heer Veerman ook al aan. Laten we nu met elkaar kijken wat we dan strakjes, aangezien we daar ook nog wel wat werk te doen hebben, in onze preventieve aanpak niet alleen op jeugd, maar van 0 tot 100 in onze stad. Wat we daar kunnen doen. Voorzitter, rondom die scootmobielen, want er is veel aandacht voor. Dat was vorig jaar of anderhalf jaar geleden ook. Maar die scootmobielen dat is ten eerste vind ik wel belangrijk om te noemen, cofinanciering. Dus het is niet alleen de gemeente. Mijnheer Veerman heeft daar volgens mij ook al aan gerefereerd, maar vind ik toch belangrijk om te zeggen. Daarnaast is er gewoon sprake van dubbele problematiek. En er zijn steeds meer scootmobielen nodig, want er zijn meer mensen die dat aanvragen. Die stallingseisen zijn steeds strenger. En helemaal sinds juli afgelopen zomer. En door deelgebruik van scootmobielen zijn er minder stallingsplekken nodig en wordt de scootmobiel

ook efficiënter gebruikt, doordat die door meer personen wordt gebruikt. Soms staat gewoon zo'n scooter van de zeven dagen in de week vijf dagen stil. Dat is niet per se heel goed voor een accu, kan ik vertellen. Dus voor die redenering is ook deze innovatieve oplossing bedacht. En de Powerful Aging of hoe we hem gaan noemen. De knarren krassen, de opa's en oma's met spierballen. Binnen de Wmo zijn we gewend om de aanwezige beperkingen van een inwoner te compenseren. En dan kijken we naar wat inwoners nog wel kunnen en investeren we in de aanwezige ... En door te gaan investeren in aanwezige fysieke capaciteit. Dat is nieuw, dat is een nieuwe visie, dat is innovatief. En die beleidsbeweging draagt bij aan het verkleinen van de vraag in de zorg. Tenminste, dat is wat wij verwachten en wat in het land ook al in andere gemeenten is behaald aan resultaten. Voorzitter, ik heb echt mijn best gedaan om hiermee toch enigszins een kijkje te geven. Ik kijk met een schuin oog links van mij of het voldoende is, wat mijnheer Ezinga van mij vroeg en anders hoor ik dat graag.

De voorzitter: Daar is eigenlijk geen tijd meer voor nu. Want de tweede termijn is afgerond.

De heer Ezinga: Voorzitter, ik wil graag interrumperen.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Nee, ik denk, alle gekheid, misschien gaat dit te ver voor de discussie hier in dit Forum. En sowieso denk ik dat het voor de VVD verstandig is om hier een bespreekstuk van te maken. Maar ik heb geengoed antwoord gekregen op de vraag hoe zij nu kijkt tegen lange termijn rendement op diverse projecten. Ze haalt een aantal voorbeelden aan en daar heb ik eigenlijk onvoldoende steun uit gekregen, de beantwoording die zij gaf. Dat geeft ons misschien de overweging om daar gewoon een bespreekstuk van te maken.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Mijnheer Veerman, we zijn eigenlijk ... Interrumperen, op wie?

De heer Veerman: Op de wethouder, op dit onderwerp.

De voorzitter: Dat kan.

De heer Veerman: Ik hoorde een zacht ja. Ik had het over preventiebeleid, samen met het college, om die weg in te gaan. Ik hoor: nou ja, misschien moeten we dat doen, maar ik wil eigenlijk harde ja hebben om er geen spreek stuk van te maken, want ik denk: volgens mij moeten we nu zeggen van laten we nou eens keer informatieavond met elkaar organiseren om juist die preventiemiddelen, om alles op een langere termijn te kijken wat het betekent. Volgens mij hoor ik dat iedereen hier zeggen. Laten we dan ook daar gewoon straks vorm aan gaan geven met elkaar als partijen. En dat we dan een informatieavond om na te denken met misschien beleidsmedewerkers hoe we daar invulling aan kunnen geven voor na 2026. En die toezegging wil ik van de wethouder graag hebben, dat het college zich hard gaat maken dat we daarmee met elkaar echt preventiebeleid op de rol gaan zetten voor 2026. Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen. Wilt u daarop reageren?

Mevrouw Bentvelzen: Ja, zeker. En ik kan er heel hard ja op zeggen, mijnheer Veerman, want preventie wordt echt een heel groot onderdeel van ons lokale gezondheidsbeleid. En daar is al vaker over gesproken, maar preventie wordt daar wel een groot onderdeel van. En ik begrijp misschien ergens wel wat meneer Ezinga zegt, dat die van mij onvoldoende comfort heeft gekregen. Dat hoor ik hem eigenlijk zeggen. Bij zijn vraagstelling over wat mijn visie of de visie van het college nu is, als het gaat om een de revolverendheid van dit hele project. Ik weet ook wel dat we de discussie volgens mij ook met u samen of in ieder geval met de fractie van de VVD hebben gehad deze 1 miljoen uit het

Enecofonds. Ik denk ook niet dat dit een hele andere discussie gaat worden. Dus ja, prima voor mij. Alle stukken mogen als bespreekstuk naar de raad. Ik vraag me alleen af wat we daar dan met elkaar opnieuw gaan bespreken. We proberen waar we kunnen met de MKBA-tools die we hebben die meting te doen. Zoals ik aangaf, doen dat onder andere bij het Jongeren Perspectief Fonds. Ik kan voor u nog wel even nagaan of dat op meerdere gedaan wordt. Want ik heb geen ander antwoord voor nu en ik heb dat ook niet op 17 december.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga, wilt u interrumpen?

De heer Ezinga: Voorzitter, ter interruptie, als de weten de toezegging kan geven dat ze op de projecten die worden beschreven een rendementsanalyse kan doen, dan is dat wat mij betreft een akkoordstuk.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ik weet niet of ik een rendementsanalyse kan toezeggen en ik kijk heel even naar achter in de zaal, maar ik denk dat we dat heel even intern moeten bespreken, wat er dan wel kan en wat er dan niet kan, want anders ga ik een toezegging doen waar ik misschien niet aan kan voldoen. Dus laten we dan met elkaar afspreken dat ik dat tijdig voor de raadsvergadering aan uw raad laat weten en als dat al kan op welke manier dat dan kan en of dat dan voldoende is. Is dat een goed idee? Dan doen we het zo.

De voorzitter: Ja. Dan zijn wij nu aan het eind gekomen van de tweede termijn. Ik heb een aantal toezeggingen genoteerd. In staat van de Rijswijkse jeugd komt ... Wilt u mij interrumpen, mevrouw Bentvelzen? In de staat van de Rijswijkse jeugd komt informatie over de praktijkondersteuner jeugd en het project zorg en onderwijs. Er komt een informatieavond over de projecten die we besproken hebben. En mevrouw Bentvelzen gaat kijken of u een rendementsanalyse kan maken en informeert de raad daarover voor 17 december. Heb ik het zo juist geformuleerd? Ik kijk nog even naar mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, volgens mij heeft u dat zo goed geïnformeerd, maar ik kan het altijd nog terugkijken, heb ik begrepen, want er komt morgen een filmpje online op Facebook. Dus dan zal ik even checken of daar geen gekke toezeggingen tussen zitten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw de wethouder. Dan komen we nu aan bij de vraag: gaat dit als bespreekstuk naar de raad of gaat het alleen als bespreekstuk naar de raad als de informatie van de wethouder, onvoldoende wil ik niet zeggen, maar als dat nog nadere beraadslaging vereist of gaat het als akkoordstuk naar de raad? Akkoord, iedereen het mee eens? Dan gaan we met uw toestemming even 5 minuten schorsen om de benen te strekken en dan gaan we over 5 minuten weer verder. Spreker 37: dat komt omdat forumleden en wethouders. Wilt u uw plekje weer innemen? Forumleden en wethouders, wilt u uw plekje weer innemen? Dan gaan we weer. Even kijken, hebben we iedereen? Er zijn ook al wat mensen weg. We gaan verder.

12. Raadsvoorstel Armoedevrij Rijswijk: De Rijswijkse visie op armoede en schuldenpreventie

De voorzitter: We gaan verder met agendapunt 12, raadsvoorstel armoedevrij Rijswijk oftewel de Rijswijkse visie op armoede en schuldenpreventie. Dan geef ik graag het woord aan GroenLinks.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. Als eerste, wij onderschrijven de uitgangspunten in de visie en daar gaat het natuurlijk ook om in een visie. Daar spreekt een beeld uit van de relatie tussen de overheid en ...

De voorzitter: Mevrouw Oude Alink, zou u iets luider willen praten, alstublieft?

Mevrouw Oude Alink: Waar wij ons in kunnen vinden. We vinden het ook goed dat er breder wordt gekeken dan alleen naar geld, omdat de voorwaarden om zelf geld te verdienen en soms al dan niet tijdelijk, niet zijn. Denk daarbij aan eenzaamheid, een onveilige woning. Niet hebben van spullen om mee te studeren, et cetera. Het college is aan de slag gegaan met onze opmerkingen van de vorige keer en heeft verder uitgelicht waar nog vragen over waren. We hebben ook met heel veel aandacht de bijgevoegde stukken gelezen. We vonden het een heel mooi stuk van de inwonersraad en het is heel goed om te zien dat de ideeën van de kinderambassadeurs best wel goed aansluiten bij wat de volwassenen bedenken. En GroenLinks is erg blij dat de inwonersraad ook verder gaat met haar werk. Want bij onderwerpen als armoedebestrijding is het volgens ons heel waardevol dat perspectieven van inwoners ook worden belicht. Wij leren daar als raad veel van. Ons punt van zorg is nog het loket en dan bedoel ik een heel breed loket. Eigenlijk de plek waar de inwoner terecht komt wanneer die voor het eerst hulp vraagt of in contact komt met de gemeente over eventuele hulp. De inwonersraad en de kinderrechtenambassadeurs geven allebei aan dat er veel regelingen zijn, maar dat mensen die vaak helemaal niet kennen of het is zo ingewikkeld of onzeker dat ze er niet aan beginnen. Dus vandaar onze vragen. Kan de wethouder onderschrijven dat de toegang tot alle mogelijke regelingen die wij als gemeente aanbieden laagdrempelig is. Dat houdt in dichtbij huis. Dus verspreid door de stad, begrijpelijk en benaderbaar. En kan hij toezeggen dit als voorwaarde te stellen bij de uitvoering? En kan de wethouder toelichten hoe zoveel mogelijk wordt ingezet om bij de eerste contacten te begrijpen wat de inwoner vooruit kan helpen? Want de inwoner hoeft niet te weten bij welke samenwerkingspartner hij of zij moet zijn voor specifieke hulp. En liever zien wij dat er aan de voorkant bij het eerste contact wordt meegedacht. En deze manier van werken vraagt om een brede kennis van de gemeente, de regelingen en de contactpersonen. Dat snappen we. Ondanks dat dit inzet en tijd gaat vragen, denk ik dat het juist heel kostbare tijd van de inwoners zal schelen. Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan geef ik nu graag het woord aan de VVD, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, hartelijk dank. Voor ons ligt een stuk wat we reeds hebben behandeld in een eerder stadium. Wat we hebben gevraagd terug te nemen en nog eens een keer te herzien op een aantal punten. En een aantal fundamentele punten die door de raad zijn gesteld, met het verzoek deze op te nemen of aan te passen. Ook de VVD heeft zich kritisch uitgelaten toentertijd en ziet in dit huidige stuk een verbetering. Een verbetering op een aantal aspecten, waarvan je je kan afvragen of het voldoende is. Gegeven het feit dat het een visie is op hoofdlijnen, waarbij je op lange termijn kijkt naar waar we precies naartoe willen werken, zien wij nu voldoende handvatten om hiermee door te gaan. En zou ik ook in dit geval de wethouder willen vragen dan ook hier actie op te zetten. Wel met het gegeven dat ik persoonlijk, maar ook als fractie, me zorgen maak over de grillen die we hebben om dit soort lokale activiteiten ... En dat heeft niet zozeer met ons college zelf te maken of onze wethouder zelf te maken, maar het feit dat wij als gemeente zelf onze armoedebeleid mogen vormgeven, geeft ook een grote mate van ongelijkheid in het hele land weer. Want elke gemeente mag dat. Elke gemeente mag zelf haar ambities neerzetten op het gebied van de armoedeongelijkheid en dat te bestrijden. En die rechtsongelijkheid dat doet mij zeer. En ik vind dat, ondanks dat dat niet onze primaire verantwoordelijkheid als gemeente is, maar je kan het wel zo ervaren, is het wel iets om rekening mee te houden. En dat is mijn vraag ook aan de wethouder in dit geval van: hoe gaat u daarmee om en in hoeverre houdt u regionaal daar rekening mee, als u spreekt met collega-wethouders? Want die ongelijkheid als het gaat om de armoedebestrijding, maakt dat je toch een perverse prikkel realiseert. En ik vind dat wel een belangrijk aspect, dat we ook hier in ieder

geval in dit Forum wellicht even aan de kaak kunnen stellen. U heeft invulling gegeven aan een stukje financieel aspect dat nog miste in het stuk. En dat is voor nu akkoord voor mij. Ik zie wel graag daar bij de nadere uitvoering van het geheel, de verdere uitwerking van hoe die financiering van de diverse armoedepreventiemaatregelen dan ook en schuldenpreventie tot stand is gekomen, zoals de VVD dat al vaak ook vraagt in dit soort aspecten. Tot zover in de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. Dan geef ik nu het woord aan Rijswijks Belang, mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. We hebben het stuk met aandacht gelezen, maar heel veel aandacht hadden we er eigenlijk niet zo voor nodig, want dat was wat ons betreft nagenoeg gelijk aan het eerste stuk. Dus ik wil eigenlijk de wethouder vragen wat nu zo significant veranderd is in dit stuk, waardoor wij hier nu wel akkoord mee moeten gaan? En daar wil ik het voor mijn eerste termijn bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Dan geef ik nu het woord aan D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Wij hadden inderdaad in het vorige Forum ook veel vragen over de doelstellingen. Nou, wij zien die uitwerkingen wel in dit huidige beleid wat nu voorligt en die zijn ook dan toegevoegd volgens ons. We hebben nog wel enkele aanvullende vragen. Wij zijn blij eigenlijk dat de gemeente, anders dan wat ik hier mijn tegenkandidaat aan de overkant hoor zeggen, dat we landelijk dingen laten liggen en lokaal moeten optreden om het armoedebeleid, om daar zin aan te geven. Dus dat is misschien net het omgekeerde. Bestaanszekerheid is heel belangrijk voor de mens. Waarbij geluk, mentale gezondheid en gezonde voeding ook aan bijdragen. En dan zie ik eigenlijk als ik naar deze nota kijk, dan zeg ik eigenlijk dat de armoede inzet zorgt ook voor minder kost in de zorg. Nou, we zien al dat Vroeg er op af al veelvuldig wordt ingezet. Ik vraag toch nog wel een beetje een integrale blik, want als we het over maatwerk hebben, is die integrale blik ook wel belangrijk. Je kan zo vier, vijf interventies noemen die we ook via de SPUK-middelen, maar die we ook al inzetten, die hier nog niet helemaal vorm in krijgen. En er zijn een middelen mee gemoeid die we in kunnen zetten eventueel, als we straks allemaal doorgaan met alle SPUK, maar dan zie ik wel kansen om ook die middelen daarvoor te gebruiken. Want ik denk zeker ook dat armoedebeleid ook bijdraagt aan mensen die mentaal niet gezond in elkaar zitten. En daar zijn ook weer interventies voor om die mensen op weg te helpen, maar dan moeten ze wel eerst bestaanszekerheid op orde hebben. Die zijn heel belangrijk om die interventies te kunnen uitvoeren. Kansrijke start bij kinderen van 0 de eerste 1000 dagen. Als een gezin gewoon geen geld heeft, is die kans voor zo'n kind om op te groeien, is gewoon veel lager. Laten we daar dus armoedebeleid op inzetten en ook de middelen die daarvoor beschikbaar zijn in te zetten, zodat je met een integrale blik aan twee kanten kan gaan werken. Dat vind ik wel heel belangrijk. En wat ik ook miste, is natuurlijk sport en bewegen. Er was gisteren een leuk debat, sportdebat in de Tweede Kamer. Er wordt natuurlijk weer behoorlijk wat bezuinigd door het huidige kabinet op dat gebied. Laten we nu per kind tot 18 jaar 240 euro per jaar inzetten, om kinderen weer te kunnen laten sporten en bewegen voor wat ook noodzakelijk is. Daar ben ik op zich wel een voorstander van, maar ik denk dat we dat ook anders kunnen doen. Ik denk dat we ook kunnen kijken hoe we deze middelen misschien via de Ooievaarspas nog verder kunnen inzetten om kinderen te kunnen laten bewegen, te kunnen laten sporten, te laten zwemmen. En ik wil vragen of de wethouder daarnaar wil kijken om bewegen en sport, die activiteiten voor jongeren beschikbaar te houden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Prenger van Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ten eerst sluit Beter voor Rijswijk zich in zijn geheel aan bij het statement van de VVD. Maar graag zou Beter voor Rijswijk willen weten van de wethouder, om

zich toch iets meer uit te spreken over de werkende armen. Dat missen wij heel erg. Wij worden op straat ook aangesproken door mensen die zeggen: ik doe zo mijn best, ik werk en ik hou bijna niets over. En mensen die net onder die grens zitten, die krijgen subsidie, kindertoeslag. Nou ja, ik kan alles wel opnoemen. Ten tweede wil Beter voor Rijswijk graag weten welke adviezen er precies zijn overgenomen van de Adviesraad. En dat geldt idem dito voor de kinderrechtenambassadeurs. Waarom zijn sommige dingen wel overgenomen en waarom andere niet? Dit was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan geef ik nu het woord aan de PvdA, mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn erg onder de indruk van de gestructureerde aanpak op integraal armoedebeleid. En we zien dan ook de uitvoeringsagenda met smart tegemoet. Verder zien wij duidelijke verbeteringen ten opzichte van de vorige versie en zijn we zeer tevreden. We hebben nog wel een aantal vragen ter verduidelijking. Zo wordt genoemd dat de uitvoeringsagenda in Q1 2025 wordt opgeleverd, maar Q1 2025 is al over een paar weken. Dus we vroegen ons af of dat meer specifiek geduid kan worden. De laagdrempelige toegang, waar GroenLinks ook al aan refereerde. Onlangs bleek dat de gemeente Rijswijk een onvoldoende scoorde op digi-toegankelijkheid. Zoiets bestaat. Waarbij 11 apps niet voldoen aan de wet, zonder dat daar een verklaring voor is. In hoeverre zou hier een negatieve invloed vanuit kunnen gaan voor de implementatie van het armoedebeleid? En welke stappen onderneemt de wethouder en het college om deze situatie te verbeteren, zodat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van de regelingen tegen armoede? Beter voor Rijswijk noemde ook al de middeninkomens of werkende armen. Hoe worden deze mensen bediend en kan de gemeente concrete oplossingen bieden om hun leven minder stressvol te maken en te zorgen dat hun kinderen van hun jeugd kunnen genieten en zichzelf kunnen ontwikkelen? Ten derde of ten vierde. Een uiterst gevolg van armoede is het verlies van een woonplek. De visie kan meer aspecten wat PvdA Rijswijk betreft belichten van dak- en thuislozen. Zou de wethouder kunnen aangeven in hoeverre er sprake is van deze problematiek in Rijswijk en hoe dit verbeterd kan worden? Er is bijvoorbeeld ook een ETHOS light telling, waardoor dak- en thuislozen in kaart worden gebracht in een aantal Nederlandse gemeenten. Wij begrijpen dat Rijswijk zich heeft aangemeld. Wij zijn ook heel verheugd om dat te horen. Het is niet duidelijk wanneer deze telling plaats zal vinden. Misschien kan de wethouder daar inzicht in geven? En tot slot, in het verlengde van het nationale actieplan dakloosheid, vroegen wij ons af of in Rijswijk schulden kunnen worden kwijtgescholden, wanneer daklozen zich weer inschrijven in de gemeente Rijswijk?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Dan gaan we nu naar mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik wil beginnen met te zeggen dat Wij. Rijswijk de inwoners van Rijswijk bijzonder dankbaar is voor het meedenken en adviseren van de raad over ons armoedebeleid. Twee adviesrapporten waarin genoeg te vinden is om het armoedebeleid aan te scherpen en nog effectiever te maken. Als eerste het advies van de kinderrechtenambassadeurs. Want ook dat verdient de aandacht van ons als raad, want dit advies is ook aan ons gericht en ze vragen ook om onze reactie. En dat doen we dus bij deze. Zij signaleren het ontbreken aan zichtbaarheid van diensten. En dat is ook iets wat Wij. Rijswijk onderschrijft. Het idee van de Bibliotheekbus, dat vinden we het onderzoeken waard. Kan de wethouder aangeven of dit een advies is wat nog verder uitgewerkt wordt? De vertrouwenspersoon op school vond onze fractie ook een waardevol advies. Ik had deze vraag liever misschien aan de wethouder onderwijs gesteld, maar misschien kan de wethouder van dienst hier ook antwoord op geven of dit een uitvoerbaar idee is of

dat daar misschien al gehoor aan gegeven wordt? En verder kijkt Wij. Rijswijk uit naar de toegezegde RIB over het complete advies en spreken we via deze weg nogmaals onze waardering uit voor het uitgebreide advies van de kinderrechtenambassadeurs. Dus dank jullie wel. Jullie zitten ongetwijfeld niet meer te kijken, maar via deze weg wil ik dat toch laten weten. Dan het rapport van de Inwonersraad. Dit rapport geeft voldoende handvatten om ons beleid aan te scherpen. En ik kom hier straks iets uitgebreider op terug. Het geeft adviezen mee die vanuit het perspectief van de inwoners komt. De inwoners die ons huidige beleid ervaren en duidelijk kunnen aangeven wat er anders en beter moet. Dank aan de inwoners die hun vrije tijd voor ons hebben vrijgemaakt om aan dit rapport mee te werken. Voorzitter, dan het raadsvoorstel zelf. Hier vond onze fractie het wederom lastig om de juiste woorden te vinden. Twee maanden geleden hebben we als raad dit stuk met een flinke berg huiswerk terug naar de tekentafel gestuurd. En Wij. Rijswijk is niet erg tevreden over het gemaakte huiswerk en kreeg het gevoel dat dit nieuwe raadsvoorstel veel weg had van: mag ik je huiswerk kopiëren? Ja, maar doe dat dan niet exact hetzelfde, anders valt het zo op. Met hierbij een plaatje van twee zaken die bijna hetzelfde zijn, maar toch minimaal verschillen. Voor Wij. Rijswijk was het namelijk van groot belang om de adviezen van de Inwonersraad verwerkt te zien in deze visie. Wij is ervan overtuigd, zoals al eerder gezegd, dat zij degenen zijn die met hun adviezen ervoor kunnen zorgen dat we het beleid zodanig veranderen, dat de doelen zoals beschreven in het voorstel wel gaan bereiken. Zijn deze adviezen dan helemaal niet verwerkt in dit raadsvoorstel? Ja en nee. Twee voorbeelden. Het advies van de inwonersraad was dat de ruilmiddag een bijdrage zou kunnen leveren in het duurzaam leven en hiermee geld bespaard kan worden. In het raadsvoorstel wordt gesproken over een succesvolle ruilmiddag die heeft plaatsgevonden. Dit is niet het geval. De middag wordt namelijk pas uitgewerkt en heeft dus nog niet eens plaatsgevonden en kan dus absoluut niet succesvol worden genoemd. Bovendien wordt hij door de inwoners georganiseerd. Waar het advies om vroeg, was een ondersteunende rol van de gemeente en dat staat nu net niet beschreven in het voorstel. Waar gaan wij als gemeente dan in bijdragen? Het advies van de Inwonersraad was om de reikwijdte van de minimaregelingen op te rekken en mogelijk gestaffeld aan te bieden. In het raadsvoorstel staat bijvoorbeeld dat de Ooievaarspas beschikbaar wordt gesteld voor Oekraïense vluchtelingen. De Inwonersraad doelde met hun advies niet op die groep, maar mensen die buiten de 130 procentnorm vallen en nauwelijks het hoofd boven water kunnen houden. Weer de plank misgeslagen helaas. Het stuk lezend lijkt het erop dat we als gemeente zeggen tegen de Inwonersraad: dank voor het meedenken, maar we gaan hier niet echt iets mee doen. We hebben gewoonweg weer niet naar de inwoners geluisterd. Doodzonde wat mij betreft, want deze inwoners weten echt nogmaals hoe het is om elke cent die binnenkomt 10 keer te moeten omdraaien voor hij uitgegeven wordt. En dan komen ze nog genoeg te kort om geen gelijke kans te hebben in het leven. Hebben we verder nog vragen aan de wethouder over dit stuk? Twee. Denkt de wethouder dat we met deze visie de landelijke doelstellingen gaan halen voor 2030? En heeft u het nieuwe voorstel voorgelegd aan de Inwonersraad en wat was hun reactie? Tot zover onze eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan zet ik nu weer even een andere pet op en geef ik mijn andere zelf even het woord.

Mevrouw Van Schie: Er is al heel veel gezegd over deze visie en daar sluiten wij ons op hoofdlijnen eigenlijk wel bij aan. Voor wat betreft bijvoorbeeld Beter voor Rijswijk aangaf, namelijk dat er groepen ontbreken en dat er onvoldoende scherpste zit in het advies. En wat wij daar nog aan toe zouden willen voegen, is dat wij vinden dat de route van financiële bestaanszekerheid op een minimumniveau naar bestaanszekerheid in zijn geheel, dat die mist, alsof armoede iets blijvends moet zijn. In de visie, vinden wij, wordt te veel uitgegaan van het accepteren van een bestaan waarbij faciliteiten zoals voedselhulp en de weggeefwinkel nodig blijven. Wij zien graag in de visie dat onze inwoners armoede achter zich kunnen laten, eventueel in een aantal stappen waarbij er

bepaalde faciliteiten of ondersteunende maatregelen zijn. En onze vraag is of de wethouder dit kan opnemen in de visie?

De voorzitter: Dan gaan wij nu over naar de reactie van de wethouder in eerste termijn. Mijnheer Van Malsen, mag ik u het woord geven?

De heer Van Malsen: Ja hoor, voorzitter, dat mag u. Ik schrijf even een zinnetje af, dan blader ik weer even terug. Dank allemaal. Dank aan alle leden van het Forum voor de vragen en opmerkingen. Ik zal ze ook eventjes in volgorde afgaan, zoals te doen gebruikelijk is. Te beginnen met GroenLinks. De fractie van GroenLinks zegt in eerste instantie blij te zijn dat de Inwonersraad een vervolg krijgt. Nou, daar ben ik zelf ook heel blij mee. Daar moet ik wel bij zeggen dat dat natuurlijk pas kan gebeuren, het vervolg geven aan de Inwonersraad, als de visie vastgesteld wordt. Daarnaast vroeg mevrouw Oude Alink nog over de toegankelijkheid van onze regelingen. En dat voorwaarde maken van het beleid, dat dat goed toegankelijk is en dat die loketten ook goed bereikbaar zijn. Nou, dat neem ik ter harte. En dat zit ook in de visie en in het beleid. Onder andere in de maatregel die we opgeschreven hebben om meer outreachend te gaan werken, zoals dat dan heet, wat in de praktijk betekent dat onze consultants ook meer echt in de stad zullen zijn bij evenementen. En als het aan mij ligt het liefst ook echt langs de deuren gaat, bijvoorbeeld door mee te lopen met de flatcoaches, die ook bij mensen achter hun voordeur komen. En ook best wel vaak ook al dit soort casussen meenemen naar bijvoorbeeld het serviceteam geldzaken. Dus dat is zeker de bedoeling. En ook de pilot bijzondere overheid sluit hierbij aan en ook de plannen rondom huisartsen die in het stuk staan. Die zijn ook gericht op de toegankelijkheid van onze regelingen zo goed mogelijk maken en de drempels ook zo veel mogelijk te verlagen. De VVD spoorde het college aan om hier echt actie op te zetten. En dat neem ik ook ter harte. Dus mocht de visie vastgesteld zijn en we ook het uitvoeringsprogramma af kunnen ronden, dan gaan we wat mij betreft ook direct van start. En dat kan ook, want we hebben ook een aantal maatregelen opgenomen in de visie, waar we echt klaar mee in de startblokken staan om echt van start te gaan. Zoals bijvoorbeeld, die staat niet bij de visie, maar die zit wel bij de ingekomen stukken, de pilot vrij reizen voor ouderen met een Ooievaarspas, die eigenlijk direct doorgang kan vinden. De VVD waarschuwde ook nog voor de grillen in beleid. En dan met name de verschillen tussen gemeenten en regionale verschillen in aanpak en regelingen, die veroorzaakt worden door de beleidsvrijheid die wij als gemeenten hebben om ons eigen armoedebeleid in te vullen. En ook de heer Veerman die verwees daarnaar. Want je kunt inderdaad op twee manieren naar die materie kijken. Ik ben het eens met de heer Ezinga dat dat soms tot onwenselijke verschillen kan leiden tussen gemeenten. En dat het ook soms moeilijk is uit te leggen naar inwoners waarom een bepaalde regeling in een bepaalde gemeente wel toegankelijk is voor een bepaalde groep en in een andere gemeente niet. Aan de andere kant hebben we op deze manier als gemeente ook veel beleidsvrijheid om juist beleid te maken dat aansluit bij de behoeften van onze inwoners. Nou, de Inwonersraad voor armoedeverlichting is al een aantal keren de revue gepasseerd, net in de eerste termijn. En dat is een van de manieren waarop wij proberen om beleid ook te maken dat echt aansluit bij wat de mensen in Rijswijk nodig hebben. Want Rijswijk is weer echt een andere gemeente dan laten we zeggen Wassenaar of Pijnacker-Nootdorp. Dat wil niet zeggen dat dat meteen ook altijd de beste manier is om dat beleid te voeren. Ik heb zelf ook weleens landelijk gepleit voor meer uniformiteit tussen gemeentelijke regelingen, want er zijn er echt wel een paar die je kan verzinnen die in principe alle gemeenten aan zouden kunnen houden, maar daar ligt ook een rol voor de Rijksoverheid. Net als dat er een rol, Sterker nog, een grondwettelijke plicht voor de Rijksoverheid ligt om de bestaanszekerheid van haar inwoners te garanderen. De commissie sociaal minimum, de heer Caminada heeft een presentatie gegeven aan uw raad. Die adviseerde een heleboel dingen. Onder andere om dat sociaal minimum echt adequaat te maken en voldoende voor mensen om een goed leven van op te bouwen en bestaanszekerheid te hebben. Helaas is dat een

van de dingen die de Rijksoverheid tot nu toe nagelaten heeft. Dus totdat die rol voldoende ingevuld wordt door het Rijk, ben ik in ieder geval nog wel enigszins blij dat we lokaal ons beleid kunnen voeren. Zij het met de kanttekening dat het dus inderdaad ook niet altijd tot het meest uniforme beleid over gemeenten heen leidt. Even kijken. De fractie van D66 had nog wat vragen over de integrale blik. Hij noemde wat SPUK, kansrijke start en ik interpreteer die vraag als een aansporing om die integraliteit daartussen wat meer te waarborgen. We doen dat bijvoorbeeld al met de GALA-middelen die onder andere ingezet worden voor werk dat Welzijn Rijswijk doet. Het programma verbetering financiële dienstverlening is een van de programma's waaronder ook maatregelen genomen worden om schuldenpreventie te verbeteren. Die heeft ook een raakvlak met dit stuk. En het vorige stuk over het Innovatiefonds, daar zat bijvoorbeeld een pilot verborgen schuld in. Dat is nu net een van die voorbeelden waarin de armoedevisie en een ander programma elkaar raken en die integraliteit dus gestalte krijgt. Sport en beweging werd ook nog specifiek genoemd als een voorbeeld waar we misschien meer op in kunnen zetten. Nu is het zo dat je via de Ooievaarspas al sportactiviteiten vergoed kan krijgen. Zowel contributie als ook kleding, dacht ik. Krijg ik niet door, maar in mijn herinnering was er ook een regeling voor sportkleding. Maar goed, ik denk dat ik de suggestie die de heer Veerman doet ook ter harte zal nemen. En dat is nu net een van die dingen die we graag als de Inwonersraad een vervolg krijgt, met de Inwonersraad samen ook op willen pakken, om te kijken, als we die regelingen uit gaan breiden wat voor doelgroepen en wat voor regelingen zijn dan de meest voor de hand liggende, de meest effectieve? Even kijken. De fractie van Beter voor Rijswijk vroeg over werkende armen, wat is de visie van het college over de werkende armen? Ten eerste het feit dat er werkende armen zijn, vind ik al een heel bijzonder gegeven. Dat duidt er ook op dat armoede niet alleen maar iets is van een bepaald inkomen hebben, maar het gaat ook over wonen, het gaat over gezondheid, het gaat over onderwijs, het gaat over veiligheid, het gaat over werk. En nu is toeleiding naar werk natuurlijk altijd de beste, de meest duurzame oplossing om mensen uit de armoede te halen, maar we zien alsnog dat mensen met een laag inkomen en ook een baan bijvoorbeeld in minder veilige wijken wonen. Ze zijn gemiddeld ongezonder. Dus zelfs puur het hebben van werk is al niet meer genoeg om mensen uit de armoede te halen. En nogmaals, ik zie daar dus ook een rol voor de Rijksoverheid liggen om dat sociaal minimum te garanderen, om bijvoorbeeld ook een adequaat minimumloon in te stellen. Maar zolang dat niet het geval is, hebben we daar als gemeente Rijswijk denk ik ook echt een rol te spelen. En dat is ook een van de doelstellingen van deze armoedevisie. En we proberen dat op een paar manieren te doen. Ik noemde het programma financiële dienstverlening al, waar bijvoorbeeld het team vroeg er op af inzit. Waar ook de pilot verborgen schulden, die specifiek gericht is op werkende armen. Al noemen we het werkende minima in het stuk, vind ik ook net een iets chiquere benaming. Het programma Aandacht werkt vanuit het werkgeversservicepunt. En we willen, er is als het goed is, vandaag een Raadsinformatiebrief verstuurd. Ik weet niet of die al aangekomen is, over het programma Aandacht werk en Rijswijk Werkwijs, waarmee wij mensen naar werk toe geleiden en hopelijk dus ook uit armoede en schulden. Een van de uitgangspunten van deze visie is ook de inwoner centraal zetten. Dus dat betekent dat we nauw samenwerken met collega's van allerlei beleidsterreinen om mensen te helpen. En daarbij ook echt kijken naar de volledige situatie waarin een huishouden zich bevindt. Dus niet alleen maar een bepaalde inkomensgrens, maar ook wat voor schulden heb je? Wat voor gezinssituatie is er? Zijn er bepaalde andere zaken die spelen, die misschien ertoe leiden dat je wel te veel verdient om in aanmerking te komen voor onze minimaregelingen, maar toch ondersteuning nodig hebt om uit de shit te komen? Om het maar eventjes wat plat te zeggen. En daartoe hebben we bijvoorbeeld ook die pilot bijzondere overheid opgenomen in dit stuk. Want dat is nou net een van die manieren waarop je eigenlijk een beetje niet buiten de regels om, moet ik wel zeggen, niet buiten de regels om, maar met goed gebruik van bestaande regels mensen kan helpen die in een moeilijke situatie zitten, ongeacht of zij in aanmerking komen voor de generieke regelingen. En een ander

belangrijk punt van dit stuk is ook dat we beogen om sociale netwerken te versterken. Mevrouw Jansen-Dirkx noemde bijvoorbeeld al de ruilmiddagen. Dat is een van de manieren waarop je door kleinschalige initiatieven en dat is dus ook echt een hele mooie, omdat die vanuit die inwonersraad kwam dit idee, kleinschalige initiatieven op kan zetten waarin je ook de sociale cohesie in de stad kan verbeteren en mensen kan helpen en ook meer sociaal kapitaal kan geven. Zonder dat daarbij wordt gekeken naar of je nou 110 of 130 procent van het sociaal minimum verdient. Even kijken. De pilot bijzondere overheid heb ik al het een en ander over gezegd. Er werd ook nog gevraagd door mevrouw Prenger naar de adviezen van de adviesraad. En dan neem ik even aan dat zij bedoelt de Inwonersraad armoedebestrijding, want de adviesraad sociaal domein, pardon, voorzitter en de kinderrechtenambassadeurs. Hoe zijn die meegenomen? De Inwonersraad voor armoedeverlichting die zit ook expliciet in het stuk meegenomen. Bijvoorbeeld het idee vijf van de Inwonersraad gaan we verder uitwerken en we gaan dus met die Inwonersraad die we ook middels dit stuk een vervolg geven, gaan we kijken naar welke regelingen komen nu in aanmerking voor uitbreiding? Welke doelgroepen moeten we echt extra proberen te bereiken in de stad? Daar zit waarschijnlijk ook wel weer een kostenplaatje aan, moet ik wel zeggen als een kleine waarschuwing, want we hebben natuurlijk ook wel in het opstellen van dit stuk gekeken naar bepaalde regelingen die we mogelijk uit kunnen breiden. Alleen dat zijn vaak wel best wel dure aangelegenheden. Dus dat is eventjes een kleine slag om de arm, die ik nu alvast maak. Het gaat ook om het creatief omgaan met regelingen die er al zijn. Zoals bijvoorbeeld de pilot gratis reizen met het ov voor ouderen. Dat is op zich een relatief beperkte investering geweest om iets te doen. Dat heeft een heleboel mensen geholpen. Zoals ook uit evaluatie blijkt die bij de stukken zit. Dan vroeg mevrouw Prenger naar, sorry, ik was nog niet klaar met de Inwonersraad voor armoedeverlichting. Want we hebben namelijk een aantal hoofdstukken toegevoegd aan de visie na de vorige behandeling. En daarin dus ook geprobeerd om zo veel mogelijk een plek te geven aan de adviezen die de Inwonersraad gegeven heeft. En de acties die we in het stuk genoemd hebben. Daar zitten een aantal tussen die eigenlijk naadloos aansluiten aan de adviezen van de Inwonersraad of zelfs een gevolg zijn van de adviezen van de Inwonersraad. En ik noem even acties een, twee, drie, vijf en zes. Ik laat het even aan uw Forum om na te lezen welke dat precies zijn, want anders wordt mijn betoog nog langer. En ook de kinderrechtenambassadeurs, we hebben daar niet meer de tijd gehad om hun adviezen expliciet in dit stuk mee te nemen. Daarmee wil ik wel zeggen dat een aantal van de adviezen eigenlijk heel goed aansluiten bij dit stuk. Dus in de verdere uitvoering daarvan gaan we die zeker oppakken. En dat gaat over de schoollunches bijvoorbeeld. En het toegankelijk maken van de minimaregelingen is er een die heel vaak terugkomt. Dus daar moeten we echt ons best voor gaan doen. En de andere adviezen, daar vroeg mevrouw Jansen-Dirkx onder andere naar, die gaan we onderzoeken en die zullen we volgens mij eind deze maand, nee, de heer Wit is al weg. Die doet volgens mij de presentatie. Eind deze maand ook weer terug presenteren aan de kinderrechtenambassadeurs. En dan komt er begin volgend jaar een RIB met de uitkomsten daarvan. Dus daar kan ik op dit moment niet zo veel meer over zeggen, los van het feit dat ik ook erg onder de indruk was van de kwaliteit van de adviezen. En als het aan mij ligt persoonlijk, dan doen we er allemaal iets mee. Maar goed, ik kan me voorstellen dat er ook andere beperkingen zijn dan alleen maar mijn wens en mijn wil. Dus dat voor wat betreft de adviesraden. De Adviesraad Sociaal Domein werd verder niet naar gevraagd, maar die hebben we ook inderdaad vrij uitgebreid meegenomen in de totstandkoming van dit stuk. Even kijken. De Partij van de Arbeid vroeg naar wanneer de uitvoeringsagenda komt, want het eerste kwartaal is al binnenkort. Dat klopt. En de ambitie is ook dat zodra dit stuk vastgesteld is om zo snel mogelijk die uitvoeringsagenda ook met uw raad te delen. En dat zal het eerste kwartaal worden, wat mij betreft februari, januari zal dat kort dag zijn, maar februari gaan we ons best voor doen om dat te halen. De Partij van de Arbeid vroeg ook naar de uitkomst van de scan op de digi-toegankelijkheid van onze website. In hoeverre gaat die een negatieve invloed hebben op de toegankelijkheid van onze

regelingen? Moet ik wel bij zeggen dat het hier om twee verschillende typen toegankelijkheid gaat. Dus het gaat om hoe goed kunnen mensen onze regelingen vinden en hoe goed zijn ze geïnformeerd over waar ze recht op hebben? En digitale toegankelijkheid waar het echt gaat om hoeveel contrast zit er op je knopjes en zijn de teksten leesbaar en zo? Ik verwacht zelf dat het effect van die scan, hoewel ik trouwens de uitkomst best zorgelijk vindt, dat onze website dus blijkbaar niet zo toegankelijk is. Ik denk dat het effect beperkt is, want we hebben voor mensen die nu al moeite hebben met het aanvragen van regelingen, voorzieningen zoals bijvoorbeeld de formulierenhulp bij Welzijn Rijswijk, schuldhulpmaatje. Dus er zijn best al wel wat manieren waarop we ons netwerk gebruiken om mensen die moeite hebben met het aanvragen van regelingen te helpen. Maar ik zal dus de vraag stellen ook aan hen of zij tegen deze problemen aanlopen. Specifiek of de digitale toegankelijkheid ook een belemmering is voor mensen om aan te vragen daar waar zij recht op hebben. In aansluiting op de vragen van mevrouw Prenger vroeg de heer Bosman ook naar een specifieke situatie. Bijvoorbeeld een gezin met twee kinderen dat net boven de 130 procent uitkomt. Hoe gaan we die helpen? Ik had al het een en ander gezegd over onze mooie pilot, Bijzondere overheid. Er zijn altijd mensen die niet binnen de geijkte paden vallen, om het maar zo te zeggen. En die dus om wat voor reden dan ook wel gemeentelijke ondersteuning nodig hebben, maar niet binnen die doelgroep vallen. Daar zullen dus ook gezinnen met kinderen tussen zitten. En omdat wij ook het bestrijden van kinderarmoede expliciet opgenomen hebben in dit stuk, zullen we ons daar ook extra op gaan richten. Sterker nog, als het aan mij ligt dan gaan we kijken of we in het bestand waar de bijzondere overheid of de bijzondere ambtenaar, want zoveel mensen zullen er niet voor gaan werken, het bestand waar hij of zij naar gaat kijken dat daar gezinnen bovenop komen te liggen. En ook het vervolg van de Inwonersraad, wat ik al eerder noemde, zal daar ook een rol in spelen in het uitbreiden van de regelingen. En we hebben ook middels het eerder vastgestelde Actieplan armoedebestrijding plus al wat uitbreidingen van de Bijzondere Bijstand gehad. Even kijken. Er werd nog gevraagd naar dakloosheid. Waar krijgt het bestrijden daarvan en het omgaan daarmee een plek in dit beleid? En hoe groot is het probleem eigenlijk in Rijswijk? De ETHOS-telling werd al genoemd. Daar doet de gemeente Rijswijk inderdaad aan mee. Ik weet zo niet wanneer de uitkomsten daarvan beschikbaar gemaakt worden. Maar zodra ik dat weet, dan geef ik het uiteraard door. Voor wat betreft dakloosheid zelf zijn er een aantal dingen die we nu doen om daar beleid op te maken. Eentje daarvan is dat we in het volkshuisvestelijk programma, wat we volgend jaar willen gaan opstellen, dakloosheid nadrukkelijk meenemen en dus ook dakloze personen als een van de doelgroepen die onder dat programma zullen vallen. Uiteraard moet de raad dat natuurlijk ook vaststellen uiteindelijk, maar dat is een van de manieren waarop we dat een plek geven. En daar zal dus ook de koppeling weer gemaakt worden met dit beleid. Want een ander traject dat loopt, is een gesprek dat we voeren met het Kansfonds. Die waren laatst op bezoek bij ons tijdens de Woon- zorgtafel. Dat was een heel interessant gesprek. Die zijn namelijk bezig met het aankopen van vastgoed, van woningen, om daar dakloze mensen tijdelijk in te huisvesten. Om ze vanuit het Housing First principe eerst een dak boven hun hoofd en dan verdere bestaanszekerheid te gunnen. En daar hebben ze dus ook de gemeente nadrukkelijk nodig om mensen op weg te helpen. En daar zouden we dus heel mooi dit beleid uitvoer kunnen geven. Daar werd ook nog gevraagd naar het kwijtschelden van schulden van daklozen. Dat zou er echt eentje moeten zijn om te onderzoeken, omdat het kwijtschelden van schulden naar bijvoorbeeld Arnhems model, daar komt best wel wat bij kijken. Dat is wel een van de ambities die we ook hebben om te onderzoeken of dat ook in Rijswijk mogelijk is. Maar die houdt u van mij tegoe, omdat dat nog best wel een project is waar je het een en ander voor moet regelen. Even kijken. Het CDA die vroeg: moet het pad van financiële bestaanszekerheid naar algemene bestaanszekerheid niet meer een plek krijgen in deze visie? Wellicht is het wat moeilijk om het er expliciet uit te halen, maar dat is zeker nog wel het overkoepelende doel van dit beleid en deze visie. Uiteindelijk zijn wij niet mensen aan het subsidiëren om ze in de armoede te

houden. We proberen mensen stapje voor stapje uit die armoede te halen en dat is altijd het onderliggende doel van dit beleid geweest en daarom heet het stuk ook Armoedevrij Rijswijk. Omdat dat uiteindelijk ook mijn ambitie is en of dit beleid het gaat bewerkstelligen een armoedevrij Rijswijk, dat weet ik niet, maar men mag ambitieus zijn wat mij betreft. Er waren nog wat vragen van Wij. Rijswijk en Rijswijks Belang. Eigenlijk allemaal vragen in de trant van wat is er sinds de vorige keer gebeurd? En wat is anders aan dit stuk ten opzichte van de vorige keer? We hebben volgens mij vrij duidelijk gemaakt wat er anders is ten opzichte van de vorige keer. We hebben een hoofdstuk toegevoegd waarin de samenhang tussen dit stuk en andere beleidsterreinen heel duidelijk neergezet werd. We hebben enkele concrete acties geformuleerd die ook in de uitvoeringsagenda terug zullen komen. De adviezen van de Inwonersraad armoedebestrijding zijn expliciet verwerkt in het stuk. Die staan erin en ook op een aantal plekken staat het er misschien niet expliciet, maar daar hebben we zeker de tekst ook aangepast naar aanleiding van wat de Inwonersraad heeft toegevoegd. We hebben een financieel hoofdstuk toegevoegd. We hebben wat tekst toegevoegd over monitoring. Het hele stuk is 25 procent dikker geworden. En verder zou ik ook de raadsleden en de leden van uw Forum willen zeggen: volgens mij kunt u zelf ook heel goed lezen en daar ook de verschillen tussen de vorige versie en deze versie met elkaar vergelijken. En ik wil ook wel echt even afstand nemen van de beschuldigingen, want zo ervaar ik ze toch. Vooral vanuit de hoek van Wij. Rijswijk dat wij niet naar de inwoners luisteren en dat wij de Inwonersraad maar links laten liggen. Want dat is ook niet, als ik zelf met die Inwonersraad spreek en wellicht heb ik andere gesprekken dan sommige raadsleden, dan is dat ook niet hoe ik het ervaar en het is ook niet zomaar dat wij in dit stuk nadrukkelijk hebben gezegd: we gaan door met die Inwonersraad. Want ik denk dat dat gewoon een doorslaand succes is. En volgens mij moeten we dat ook gewoon meer doen. En deze hele visie gaat erom dat wij juist naast de inwoners staan. En als er expliciet dingen zijn die missen. Als er concreet punten zijn die hierop aangevuld kunnen worden, dan hoor ik ze heel graag. Want ik ben net zoals u ook gewoon op zoek naar goed beleid, dat ook door de hele gemeenteraad gesteund wordt, zoals ik dat ook van deze raad gewend ben. Zeker op dit onderwerp. Dus als er aanvullingen zijn, verbeteringen, concrete voorstellen, dan hoor ik die uiteraard graag. En ik denk ook natuurlijk heel graag mee over manieren waarop dit stuk eventueel nog aangepast zou kunnen worden. Voorzitter, daar laat ik het even bij voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Dan gaan wij nu naar de tweede termijn. En dan geef ik graag het woord aan GroenLinks, mevrouw Oude Alink.

Mevrouw Oude Alink: Dank, voorzitter. Heel erg bedankt voor de uitgebreide beantwoording van al onze vragen. De mijne zijn ook beantwoord. Ik vroeg me nog af. Er is inderdaad toegelicht hoe de toegang tot het loket laagdrempelig zal zijn. Daar ben ik ook heel blij mee, dat dat een plek krijgt in de uitvoering natuurlijk. Hoewel we het niet over de uitvoering hebben, maar oké. Ik was ook nog benieuwd op wat voor manier wordt ervoor gezorgd dat de inwoner niet zelf hoeft na te denken over waar diegene moet zijn? Dus dat iedereen die betrokken is bij de uitvoering van het armoedebeleid ook weet: wie moet ik hebben voor deze vraag? En wat is het snelste, wat is het makkelijkste, wat is het efficiëntst? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Dan gaan wij nu naar de VVD, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Net op tijd. Voorzitter, dank. En ik dank ook de wethouder voor de beantwoording, dan wel de weder-opmerking die hij had op mijn opmerking. Ik denk dat met dit stuk de kaders voldoende zijn geschetst om tot een uitvoeringsagenda te komen. Ik wil dan ook wel adresseren dat die uitvoeringsregeling zo spoedig als mogelijk inderdaad op de tafel komt, zodat we ook kunnen toetsen of deze visie inderdaad klopt met datgene wat u in de uitvoeringsagenda gaat zetten. Dat de visie daarmee in overeenstemming is. En ik denk dat het goed is om, maar wie ben ik om dat te

zeggen hier? Ik zeg het toch: dat we het hier niet over die uitvoeringsaspecten moeten hebben, want dat is heel verleidelijk om nu echt gaan spreken over welke concrete oplossingen kunnen we nu gaan adresseren? Maar we hebben het nu echt alleen maar over het basisstuk, de start van de visie waarbij de uitvoeringsagenda nog bepaald moet worden. En dan kunnen we pas denk ik in discussie gaan of dat de goede initiatieven zijn om armoede te bestrijden. Dus ik zou ook onze raad willen vragen om ons daarop te focussen in alle bescheidenheid daarin. Voor zover wat mij betreft een akkoordstuk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ezinga. En dan gaan we door naar Rijswijk Belang, mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. En de wethouder bedankt voor de beantwoording. Ik probeerde hem nog even te triggeren, maar hij viel er niet voor. Ik heb wel nog een vraag of een opmerking met betrekking tot de fractie van D66. Terecht komen zij op het punt sporten. Ik vraag me wel af wat de gedachtegang is, waarom ze dat zo belangrijk vinden. Hebben we het dan over om overgewicht tegen te gaan of vanuit een sociaal perspectief? Want vanuit een sociaal perspectief in de opvoeding is het zeer zeker erg belangrijk dat er gesport kan worden. Alleen vanuit een overgewicht perspectief vraag ik de fractie D66 of ze op de hoogte zijn dat 80 procent van een goed gewicht en een gezonde leefstijl bestaat uit voeding en niet uit sporten. En ik vooral met klem zou willen verzoeken om de landelijke partijen neer te leggen bij de overheid, dat zolang een zak patat goedkoper is dan een verse broccoli, we aan overgewicht niets gaan doen. Ook niet bij kinderen.

De voorzitter: Mevrouw Ten Brummelaar, u heeft een interruptie van mijnheer Veerman. Ga uw gang, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Daar wil ik graag wat op zeggen. Ik denk zeker dat sport, maar bewegen vooral, goed is voor kinderen. En wat u zegt, helemaal eens. Kinderen die te zwaar zijn, hebben vaak te maken met eetgewoontes thuis. Doordat ze geen geld hebben. Dat maakt het ingewikkeld en men gaat goedkoper, al wordt die ook steeds duurder, goedkoper naar de Big Mac, McDonalds dan dat je goede groenten kan kopen? Voor dat geld wat je daar kwijt bent. Dus ik ben het met u eens dat dat belangrijk is om te zorgen in de gezondheidszorg dat we overgewicht bij jonge kinderen tegengaan. Dat we ook zorgen dat er bestaanszekerheid bij kinderen en bij gezinnen er is om die kinderen een goede start te geven. Dat heb ik ook gezegd. Zodat er thuis ook goede voeding wordt gegeven en dat het ook te betalen is voor die gezinnen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ten Brummelaar, wilt u uw betoog vervolgen?

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. En fijn te horen dat u het ermee eens bent. Verder is het natuurlijk zo dat gezonde voeding niet alleen overgewicht tegengaat, maar hoe beter men eet, hoe beter men slaapt, leeft en doet dat ook wat met de psyche. Dus daarvoor zou ik ook alleen al willen pleiten dat het zo belangrijk is dat groente en fruit stukken goedkoper gaat worden. Ik hoorde de fractie PvdA beginnen over het kwijtschelden van schulden. Ik ben wel benieuwd of zij voordat dat onderzocht of wellicht dat de wethouder daar antwoord op kan geven. Ik moet zeggen dat ik ook niet op de hoogte ben van een project dat daar al in loopt. Maar wie gaat dan de schulden betalen als die kwijtschelden worden? En zit daar dan ook nog een grens aan? Gaan we 2,5 ton kwijtschelden voor die mensen of zit daar een maximumbedrag aan? En wat ik wel mis in het stuk is en ik weet niet in hoeverre de gedachte is dat dat hoort bij de schuldhulpverlening, maar wat ik dan wel als suggestie mee zou willen geven aan de wethouder is een nazorgtraject. Want we kunnen mensen wel uit armoede willen halen, maar als mensen niet met geld om kunnen gaan en dat nooit geleerd hebben, dan kunnen ze gaan werken tot ze een ons wegen, maar dan vrees ik dat ook daar

nog de verkeerde keuzes gemaakt zullen gaan worden. Dus ik zou ook de suggestie willen doen om iets van een financieel coach daarin op te nemen. En daar laat ik het voor nu bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Mijnheer Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter en wethouder voor beantwoording van de vragen. Er waren nog drie dingetjes waar ik aandacht voor wilde hebben. Die digitale toegankelijkheid. Ik vind dat we als college daar wel iets mee moeten doen, want je hebt a, b of c, als we steeds verder wegzakken, dat doen meer gemeentes, maar die toegankelijkheid, hoe maken we de burgers zichtbaar wat wij doen? Dan is een goede website van de gemeente natuurlijk wel belangrijk, dat ook in de voorliggende voorzieningen, dat burgers ons weten te vinden en dat goede informatie op de goede website staat. Dus ik vind dat we daar echt in moeten investeren. Als we het over preventie hebben, is dat een van de preventiedoelen waar ik denk van: laten we daarmee aan de slag gaan, want dat is echt belangrijk. Ik hoor ook schoolmaatschappelijk werk nog noemen. En volgens mij kan dat gefinancierd worden via het CJG en de jeugdgezondheidszorg, hebben zij de taak om schoolmaatschappelijk werk uit te vragen. En dat gebeurt een aantal keren tot 18 jaar. Dus en dan moet het ook boven water komen. Dus ik denk dat dat een rol is voor het CJG om dat op te pikken. En als laatste Housing First. Hartstikke interessant en ik hoor mensen zeggen van ja, die schulden. Ik weet ook gemeentes, waaronder Gouda bijvoorbeeld, waar Housing First ook is, dan zeggen ze: je hebt een vaste woon- en verblijfplaats nodig om überhaupt voor een uitkering in aanmerking te komen, om die schulden op te gaan lossen. Housing First dan heb je een verblijfplaats en vaak is het dan zaak van dat er een uitkering komt en dan kunnen die schulden uiteindelijk wel opgelost worden. Dan is er inkomen en dat is natuurlijk wel belangrijk. Dus dat is even aanvullend. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Prenger van Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor zijn beantwoording. Alle vragen die Beter voor Rijswijk had, die zijn beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan gaan we door naar de PvdA, mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Ten eerste waardering voor de beantwoording van vragen. Dat is heel inzichtelijk. Inderdaad, ook het Arnhemse model is heel interessant. En we kijken dan inderdaad uit naar de toelichting daarop en in hoeverre, wat daarvoor mogelijk is in Rijswijk. Dus daar kijken we naar uit. Verder begrijp ik nog niet volledig, wilde ik nog reageren op Wij. Rijswijk. Ik begrijp dat de fractie niet tevreden is met de nieuwe visie en dat zij specifieke aspecten mist van de ruilmiddag. PvdA vindt de ruilmiddag ook een goed initiatief, maar dit behoort in principe tot de uitvoeringsagenda. En dan hebben wij ...

De voorzitter: Mijnheer Bosman, u heeft een interruptie van mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik wil de heer Bosman zeggen dat u mij misschien verkeerd begrepen heeft. Wat ik heb gezegd, is dat genoemd wordt dat er een ruilmiddag is geweest, die is nog niet geweest. En waar ik om gevraagd heb, is wat wij als gemeente aan ondersteuning daar aanbieden. Want dat mist in dit stuk. Dus dat wil ik graag weten van de wethouder. En daarnaast is het zo dat ik niet geheel ontevreden ben, maar op het stuk van welk advies hebben wij nou daadwerkelijk meegenomen in deze nieuwe visie, daar ben ik ontevreden over.

De voorzitter: Mijnheer Bosman, wilt u uw betoog vervolgen.

De heer Bosman: Dank u wel. Wat ik daarop zou willen zeggen, in principe is het een visie en dit soort detailpunten is wat de PvdA Rijswijk betreft niet een reden om een visie niet te accorderen. En we

zouden graag willen horen of er nog andere fundamentele kritiek is vanuit Wij. Rijswijk, naast wat al door de wethouder ook eens toegelicht dat de visie niet laat zien dat er niet naar de inwoners wordt geluisterd. Wat ons betreft is het juist doordrenkt van het luisteren naar de inwoners en een beleid, waardoor mensen weer vertrouwen kunnen krijgen in de overheid. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. En dan gaan wij nu naar Wij. Rijswijk, mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Ik word ook door de PvdA wederom uitgedaagd hierin en ik wil daar best ook op reageren. Laat ik in eerste instantie beginnen met te zeggen dat dit stuk, deze visie voor een gemiddelde inwoner die inderdaad voor alles in aanmerking komt, vrijwel zeker gaat werken. Dat is superfijn om te constateren. Dat is ook de grootste groep die we moeten bereiken. Dus wat dat betreft is deze visie absoluut een stuk waar we stappen mee kunnen zetten. Alleen het vervelende is dat we en Beter voor Rijswijk wees daar ook al op en volgens mij heb ik Rijswijk Belang er ook al over gehoord. We missen een groep en dan zegt de wethouder: daar hebben we bijzondere overheid voor en dat wordt als een soort van toverwoord bijna gebruikt om de problemen op te lossen voor de mensen die niet in aanmerking komen voor de diverse regelingen. En waarschijnlijk wordt toch niet in deze visie voldoende duidelijk gemaakt wat we dan precies bedoelen, hoe we die mensen gaan helpen. Want ik heb het stuk laten lezen aan iemand die in deze positie verkeert. Die dus net buiten de boot valt, het hoofd net boven water houdt, haar kachel niet harder zet, omdat ze bang is dat ze in de schulden komt. En ik laat het haar lezen. En wat is haar antwoord? Mooie visie, maar ik ben hier niet mee geholpen. Dat is een pijnlijke conclusie voor iemand die heel graag buiten die schulden wil blijven. En die groep moeten we echt beter bedienen en dat komt blijkbaar in deze visie nog onvoldoende naar voren.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, u heeft een interruptie van mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het een heel goede praktijk is om mensen die net buiten die doelgroep vallen, om die te laten tegen lezen. Maar volgens mij is mevrouw Jansen-Dirkx ook goed op de hoogte van allerlei regelingen voor mensen die net buiten die doelgroep vallen. De wethouder heeft net toegelicht dat er een aantal instrumenten zijn waardoor zij toch kunnen worden bediend, om ook die armoedeval te beperken wanneer bijvoorbeeld iemand die uit armoede komt en werk krijgt, dat dat wordt overbrugd. Daar kan dan ook misschien mevrouw Jansen-Dirkx deze persoon verdere toelichting op geven. Want het komt inderdaad niet een-op-een uit de visie naar voren. Het is er natuurlijk wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u uw betoog vervolgen alstublieft?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Reagerend op de heer Bosman, volgens mij is dat juist precies wat we in die visie moeten schrijven. En niet dat ik moet gaan uitleggen aan die persoon welke regelingen er zijn. Nee, dat moeten wij als gemeente kunnen duidelijk maken en dat staat dus niet in deze visie, duidelijk genoeg. Het staat misschien wel, maar niet duidelijk genoeg.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, u heeft een interruptie van mijnheer Ezinga en daarna van mevrouw Oude Alink. Mijnheer Ezinga, ga uw gang, VVD.

De heer Ezinga: Voorzitter, maar daar hebben we toch een uitvoeringsagenda voor? Waarom moeten we dit allemaal in de visie gaan neerzetten? De visie geeft de lijnen weer in een bepaald abstractieniveau, waarbij het college de ruimte heeft om diverse instrumenten straks neer te zetten en daarmee ook kenbaar te maken aan onze inwoners. Biedt deze visie, dat is de vraag, sorry

voorzitter, voldoende handvatten voor een uitvoeringsagenda waar u denkt dat de Inwonersraad ook daadwerkelijk iets mee kan? Heeft u het vertrouwen daarin?

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik kan een heel lang antwoord geven, maar ik houd het kort. In dit geval dus niet. Nee, er staan dus waarschijnlijk ... Ik zit niet in deze positie. Dus ik probeer ook dit tegen het licht te houden van de mensen die wel in die positie zitten. En ik wil graag dat wij als gemeente zijnde deze groep gaan helpen. En als dit ... Het antwoord is dus nee.

De heer Ezinga: Wilt u dan zeggen wat u dan in een visie gaat neerzetten dat straks niet in de uitvoeringsagenda staat?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik kan daar een heel lang verhaal over houden, maar ik denk dat daar niet de tijd voor is. Dus ik denk dat ik het even houd bij het feit dat ik en dat kan ik nu wel zeggen: dit gaat wat mij betreft echt als een besprekstuk naar de raad en ik denk dat wij met een aantal amendementen zullen komen om dit iets duidelijker te krijgen.

De voorzitter: Ogenblikje. Mevrouw Oude Alink is eerst, maar mevrouw Jansen-Dirkx mag even haar reactie geven en dan gaan we naar u, mevrouw Oude Alink en dan naar mevrouw Prenger.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dus ik wil daarbij zeggen dat er wel degelijk dingen gezegd zijn door inwoners, waarvan zij zeggen van: als dat nou in de visie zou worden opgenomen. En zonder heel specifiek daarin te zijn. Ik kom met amendementen daarop en die zullen daaraan bijdragen dat de visie iets duidelijker wordt, dat het iets meer handvatten geeft om daarna in de uitvoeringsagenda een duidelijkere uitvoering daarvan te geven. Ik hoop dat dat u enigszins beantwoordt.

De voorzitter: Mevrouw Oude Alink, u wilt interromperen. Ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter. In navolging op wat mijn collega Ezinga hier zegt, het is een visie. Uit die visie volgen acties. Het eerste uitgangspunt van deze visie is dat we dit armoedebeleid samen maken met de inwoners. Dat is het eerste uitgangspunt. Waaruit volgt dat de begrijpelijkheid van de regelingen die worden aangeboden en het samenwerken en input halen van de inwonersraden, dat dat er letterlijk in staat. Dus wij maken natuurlijk uiteindelijk de keuze van welke ideeën worden dan wel en niet opgepakt? Natuurlijk, dat snap ik. En als dat niet de voorstellen zijn waar mevrouw Jansen-Dirkx tevreden mee is, dan kan dat ook, maar dan zijn we heel erg benieuwd naar de amendementen. Wat voor plannen komen er dan wel in een visie? Wat ik op zich ook al wel lastig vind. Ik denk dat dat moeilijk schrijven is, maar wanneer zou u inderdaad wel tevreden zijn?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Oude Alink. Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u hierop reageren of zullen we eerst de interruptie van mevrouw Prenger ook doen?

Mevrouw Prenger: Dank u wel. Mevrouw Oude Alink haalt de woorden uit mijn mond. En ik denk dat we beter eerst even kunnen wachten. Ik begrijp wat je bedoelt, maar dat we toch moeten wachten op de uitvoeringsagenda.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx, wilt u reageren dan wel uw betoog en of uw betoog vervolgen alstublieft?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Laat ik het volgende zeggen. Ik zal één ding benoemen wat we duidelijker zouden kunnen beschrijven en dat is bijvoorbeeld maatwerk. Maatwerk is een woord wat we te pas en te onpas gebruiken, maar wat we nou precies bedoelen met maatwerk? Dat komt voor inwoners

onvoldoende over. Kan ik jullie nu vertellen wat ik precies daaraan wil veranderen? Nee, dat kan ik nu niet direct vertellen, want ik moet echt goed kijken naar de tekst daarin en dan op een goede manier terug. Dus ik kom met amendementen. Onder andere daarover, maar ook wat andere punten betreft. Om mijn betoog te vervolgen. Even terugzoeken waar ik was gebleven. O, ja. De Adviesraad Sociaal Domein dat vond ik ook nog wel een interessante. Hebben zij het nieuwe stuk opnieuw bekeken en wat was hun reactie hierop? En daarnaast waren bij mij twee vragen niet beantwoord. Want ik vroeg, of misschien heb ik het niet goed gehoord. Dat kan. Of de wethouder denkt dat hij met deze visie de landelijke doelstellingen gaat halen voor 2030 en of hij het voorstel ook heeft voorgelegd aan de Inwonersraad en wat hun reactie daarop was? En om dan nog maar even door te gaan op die Inwonersraad. Ik denk dat het gewoon goed is dat wij ook als raad zijnde dat gesprek met hun aangaan. Dus niet alleen ... Dat we ook de Inwonersraad eens een keer bij ons uitnodigen en eens vragen of zij misschien zelf ook nog een toelichting willen geven op hun rapport. En dat we dan ook goed kunnen achterhalen wat zij, wat hun bedoelingen ook zijn achter de adviezen en wat zij daar ook misschien verder nog over te zeggen hebben. En ja, inderdaad, dan kunnen we dat misschien ook weer verder verwerken in de uitvoeringsagenda. Ik had inderdaad opgeschreven: we komen nog met enkele voorstellen tot wijziging en wat ons betreft dus als bespreekstuk naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Ik neem ook nog even de vrijheid om als CDA-raadslid te reageren.

Mevrouw Van Schie: En als ik deze discussie zo hoor, dan vraag ik me af of de visie niet al zodanig concreet was, dat eigenlijk het uitvoeringsplan en de visie door elkaar heen zijn gaan lopen. En wat het CDA betreft vinden wij dat de wethouder wat ons betreft wel wat ambitieuzer mag zijn, om ook met voorstellen te komen of nog in de visie of in de uitvoeringsagenda, om mensen uit de armoede en het bestaansminimum te helpen, zodat dat geen levenslange veroordeling zal zijn.

De voorzitter: Dan gaan wij nu over naar de tweede termijn van de wethouder, mijnheer Van Malsen. En ik denk dat u een beetje door uw interrupties heen bent, mijnheer Ezinga. Ga uw gang. Dat is de laatste.

De heer Ezinga: Mevrouw Van Schie, gaat u er even voor zitten. Gaat u dan ook voorstellen voor een amendement doen, als u nu vindt dat de visie en het uitvoeringsplan door elkaar loopt?

Mevrouw Van Schie: Daar gaan wij ons nog op beraden. Ik vroeg het mij af, het was een vraag, want wij zijn hier in het Forum. Ik vroeg het mij af: naar aanleiding van de beraadslagingen hier. Mevrouw Oude Alink heeft ook nog een ...

Mevrouw Oude Alink: Dank u wel, voorzitter en mevrouw Van Schie. Wat landelijke ambities betreft, natuurlijk, ik neem aan dat de wethouder die gewoon onderschrijft. Alleen het gedeelte wat wij lokaal kunnen doen om die te behalen, dat is natuurlijk beperkt. Wij kunnen alles doen wat wij kunnen, maar het is nog steeds voor een heel groot gedeelte, zoals ook al aangegeven in het betoog van de wethouder, de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid in eerste instantie. En daarnaast ook inderdaad, wat voor plannen had u dan? Dat wilde ik ook nog vragen, maar dat is al gevraagd. En hoe ziet u dat dan? Want zoals ik het stuk, een beetje lange interruptie, sorry. Maar zoals ik het stuk lees, is het niet per se het accepteren van een leven in armoede, maar vooral de randvoorwaarden scheppen om daar ook zelf weer uit te komen. Dat is een beetje hoe ik het zag. Dus ik was benieuwd of u dat er niet in gelezen had?

Mevrouw Van Schie: Ik zie die randvoorwaarden wel, maar het lijkt wel alsof de mensen daarin blijven. Ze gaan naar een ruilbeurs, ze gaan naar de Voedselbank. Dat zijn allemaal hele mooie

maatregelen, instrumenten. Maar ik zou meer en daar gaan wij ons ook nog op beraden, nadenken over hoe kun je toch mensen sneller naar werk helpen? En naar maatschappelijke participatie.

Mevrouw Oude Alink: Kan ik daarop reageren? Onder andere door die randvoorwaarden, zou ik zeggen. Want als je eenzaam thuis zit, dan spreek je geen mensen. En als je geen netwerk hebt, dan vind je heel moeilijk een potentiële werkgever. Dus ik denk dat het heel mooi terugslaat op de verschillende vormen van kapitaal die je kunt hebben. Dus een stukje theorie dat er ook in de visie zat, wat heel recent is onderzocht. Cultureel kapitaal, sociaal kapitaal. Dat is allemaal wat theoretisch, maar ik denk zeker dat dat wel helpt. Dus dat is een beetje hoe ik het zag.

Mevrouw Van Schie: Dat ben ik met u eens. Alleen wij vinden het andere deel te weinig in de visie terugkomen.

De voorzitter: En mevrouw Van Nunen, u wilde ook interrumpen of mijnheer Bosman.

De heer Bosman: Volgens mij is deels de vraag ook al gesteld, maar misschien kunt u nog wat meer toelichting geven. Misschien had de wethouder dat ook gevraagd. Maar ik zie nog niet helemaal de link tussen mensen oneindig in armoede houden en dat er nu een tussendocument ligt tussen een uitvoeringsagenda en een visie. Ik snap niet hoe het een zich verhoudt tot het ander en u legt die link in uw vraag.

Mevrouw Van Schie: Dat was een observatie, al luisterend. En als daar wat mee gedaan zou kunnen worden, is het mooi. En daarnaast heb ik nog de vraag: zou er meer aandacht geschonken kunnen worden aan participatiemogelijkheden? Dus al die instrumenten die vinden wij ook heel goed. Die moeten ook vooral blijven, maar daarnaast ook richting participatie.

De voorzitter: Ik geloof dat de griffier iets wil zeggen ook over het tijdstip of niet? Want je zit zo te bewegen naast me. Gaan we eerst de tweede termijn nog even doen? De termijn van mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Ik ga gewoon door de vragen heen, ook omwille van de tijd. GroenLinks vroeg nogmaals naar de toegankelijkheid van de regelingen. We hebben naast die outreachende inzet van het serviceteam die we in dit stuk hebben neergepend, ook nog een aantal communicatiecampagnes op de rol staan. Er loopt er nu ook eentje overigens, extraatjerijswijk.nl. Ik zou zeggen: stuur iedereen daarnaartoe die vragen heeft over waar ze recht op hebben en waar ze dat kunnen vinden. Dat is een van de manieren waarop we eigenlijk, hopelijk vrij laagdrempelig, proberen om mensen via één kanaal zo snel mogelijk naar de hulp toe te leiden die ze echt nodig hebben. En dat zullen we dus ook met de wat meer outreachende aanpak doen, die in deze visie beoogd staat. Even kijken. Rijswijks Belang vroeg nog naar de schulden en wie betaalt die schulden? Als je het dan hebt over het Arnhemse model, dan zit daar een stichting achter, een hele oude, christelijke stichting. Die een hele grote pot geld hebben, om het even heel plat te zeggen en die zoeken naar maatschappelijke doelstellingen voor dat geld. Nou, de gemeente Arnhem heeft dus die stichting dan in de arm genomen en daarmee bekostigen ze die pilot om die schulden kwijt te raken. Dat heeft ook te maken met het feit dat de gemeente ook niet zomaar uit eigen middelen schulden mag gaan kwijschelden. Dus als wij bepaalde projecten doen, zoals het Jongeren Perspectief Fonds, dan zit daar altijd een vorm van vreemd vermogen bij. Of dat nou leningen zijn of gewoon dit soort giften. Een nazorgtraject was ook nog een suggestie vanuit Rijswijks Belang. Die gaan we meenemen. De budgetcoach in het bijzonder. Dat is er eentje die kunnen we denk ik wel een plek geven in de uitvoeringsagenda. Dat is ook iets wat vanuit het programma financiële dienstverlening al in het verleden gedaan werd. Tot op zekere hoogte. Maar nazorg is zeker een belangrijk punt. De fractie van Wij. Rijswijk hoorde ik wat dingen zeggen over maatwerk, wat nou maatwerk is in het bijzonder.

Een van de dingen die wij voorstellen in dit stuk, is bijvoorbeeld een pilot bijzondere overheid. Nou dat is echt puur maatwerk. Ik zou ook aanraden om de stukken die onder andere Tim 'S Jongers en Albert-Jan Kruit hierover geschreven hebben, te lezen. Wat ook echt een aanrader is en heeft volgens mij een aantal van u ook wel gelezen, is het boek over de doorbraakmethode van het Instituut voor Publieke Waarden. Daar staan een aantal hele mooie voorbeelden in van hoe je maatwerk toe kan passen. Niet alleen maar om mensen te helpen die net toevallig buiten de boot vallen.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen, u heeft een interruptie van mevrouw Jansen-Dirkx.

De heer Van Malsen: Maar ook nog, als ik mijn zin af mag maken, maar ook nog geld opleveren voor de gemeente.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Voorzitter, dank u wel. Ja, die boeken ken ik en ik heb ze bovendien ook inderdaad op mijn leestafeltje liggen, maar ik zou het zo mooi vinden dat de punten die de wethouder daaruit haalt, uit die boeken, dat we die in de visie stoppen. Dus of in ieder geval naar die boeken verwijzend, want volgens mij heb ik ze er niet direct in zien staan. Dus misschien is dat juist het punt wat we moeten toevoegen, dat we naar die punten verwijzen. Ja, daar ben ik naar op zoek. Want ja, daar staat prima in beschreven wat maatwerk is, maar dat had ik nou juist in die visie willen lezen.

De voorzitter: Mijnheer Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik probeer even te doorgronden wat er nu net gevraagd werd. Want ik hoor eigenlijk twee suggesties van mevrouw Jansen-Dirkx. Een is om een bronnenlijst toe te voegen aan de visie. Nou, het is wat laat denk ik om dat nu te doen, maar ik kijk uit naar een amendement waar een bronnenlijst in staat. En het tweede is om nog specifiekere voorbeelden van maatwerk in deze visie toe te voegen. En nou hoorde ik net een heel mooi debat over op welk abstractieniveau we nou eigenlijk moeten praten in deze raad, maar om nou hele concrete voorbeelden uit een boek te gaan halen en die toe te voegen in de visie. Daar zie ik de meerwaarde op dit moment eigenlijk niet van in, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Nee, wat ik bedoelde daarmee, is u zegt van: er wordt heel mooi beschreven wat maatwerk kan zijn en ik zou zeggen: wat het kan zijn, zet dat in de visie.

De heer Van Malsen: Voorzitter, als ik een suggestie mag doen naar mevrouw Jansen-Dirkx. Ik zal zorgen dat de boeken waar wij onze inspiratie uit putten gaan rouleren onder de ambtenaren. Dat doen ze overigens al trouwens. En over het algemeen ken ik mijn ambtenaren als mensen die heel goed ingelezen zijn in de materie en echt wel snappen wat maatwerk is. Voorzitter, er werd nog een vraag gesteld over de landelijke doelstellingen, door de fractie van Wij. Rijswijk. Daar sluit ik aan op het antwoord wat mevrouw Oude Alink daar al op gaf. En dan was er nog een vraag van het CDA van mevrouw Van Schie over de mensen uit de armoede halen. En daar gaf ik in eerste termijn ook al een antwoord op. Het hele punt van deze visie is dat we mensen niet alleen maar subsidiëren met wat regelingen of alleen maar sporadisch hier en daar helpen met een Ooievaarspas of Bijzondere Bijstand. Mevrouw Oude Alink verwees er ook al naar, het sociaal, cultureel en economisch kapitaal van mensen versterken, zodat ze ook zelfredzamer kunnen worden, zodat ze ook meer op eigen benen kunnen staan, zodat ze ook duurzaam uit die armoede geholpen worden. Ik heb een aantal goede suggesties ook nog gehoord vanavond, die we meenemen om dat nog wat sterker te maken, maar dat dat het kernpunt is van deze visie, mensen uit die armoede halen, dat staat wat mij betreft als een paal boven water. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Malsen. Dan gaan wij nu bepalen of dit een akkoordstuk of een bespreekstuk is. Mevrouw Jansen-Dirkx heeft al gezegd dat het een bespreekstuk moet worden. Dan is het een bespreekstuk.

13. Schorsing

De voorzitter: En dan wou ik nu graag een punt van orde met u bespreken. Het is inmiddels 23:20 uur. Deze vergadering is gepland voor 23:00 uur. De reservedatum is 10 december. Zullen wij nog een uurtje doorgaan? Nee. Of gaan we door op 10 december? Wij gaan door op 10 december. En dan kijk ik even naar de griffie. Moet ik nu de vergadering sluiten of schorsen? Dan schors ik hierbij de vergadering en mijnheer Wit heeft nog een opmerking.

De heer Wit: Ja, 10 december is de presentatie aan de raad over het groenbeleid in de Forumzaal. Dus we hebben geen uitwijkmogelijkheid voor een Forum. Ik zou echt willen voorstellen, het gaat om twee behandelingen van RIB's. Ik denk dat we dat met enige snelheid kunnen doen om het af te maken.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, ik snap het, maar in dit geval is er gewoon sprake van overschrijding van de tijd en dan is de reservemogelijkheid aanstaande dinsdag. En ik snap ik het.

De voorzitter: Mijnheer Wit, ik heb begrepen dat de presentatie naar voren gehaald kan worden in de tijd. Dus eerder op de donderdag of op de dinsdag het, dinsdag 10 december plaats kan vinden. Dus dan is dat probleem misschien weg. De vergadering is dus geschorst en wij zien elkaar weer op 10 december om 20:00 uur.